

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ

รศ. ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์
บรรณาธิการ

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2553

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

จำนวนหน้า 80 หน้า

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ชั้น 14 SM Tower 979/17-21 ถ.พหลโยธิน

สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0-2278-8200 (30 คู่สาย)

โทรสาร : 0-2298-0476

www.trf.or.th

พิมพ์ที่

บริษัท เอ.พี. กราฟิก ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด

745 ถนนนครไชยศรี แขวงนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02-243-9040-4 โทรสาร 02-243-3225

นายเอนก ตาดอุไร ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่คนเราพึงต้องทำตลอดชีวิต การเรียนในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย เป็นเพียงการเริ่มต้นที่มุ่งสร้างความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกพื้นฐานให้กับผู้เข้ารับการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกพื้นฐานดีพอที่จะไปทำการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

โรงเรียนและสถานศึกษาอื่นๆ ควรมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเด็กที่เข้ามาับการศึกษาให้เป็น “**นัก - เรียน**” นักเรียน คือ นักการเรียนรู้ เป็นผู้ที่รักการเรียนรู้ ใฝ่ใจเรียนรู้ มีทักษะ และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักสงสัย และตั้งคำถาม รู้จักค้นคว้าหาคำตอบ และมีนิสัยแห่งการทำการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาและตลอดชีวิต ทักษะที่สำคัญที่โรงเรียน และสถานศึกษาพึงให้แก่นักเรียน คือ ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศูนย์การเรียนรู้เป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนทั่วไป เป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้ผู้คนได้เข้ามาเรียนรู้ หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิต คือศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ และใส่ใจให้บริการเป็นอย่างดี ต่อผู้มารับบริการ และมีผู้มาใช้บริการอยู่เป็นประจำ

ในช่วงหลังๆ นี้ได้มีการจัดศูนย์การเรียนรู้ขึ้นมาหลายแห่งในประเทศไทย แต่ศูนย์การเรียนรู้บางแห่ง แม้จะจัดสร้างเป็นอาคารอันหรูหรา และมีเทคโนโลยีราคาแพงเป็นอุปกรณ์ใช้ แต่ก็ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิต เพราะขาดความเอาใจใส่ผู้ให้บริการ และไม่มีผู้ใช้บริการอยู่เป็นประจำ

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นเลิศในการจัดการศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก และศูนย์เรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ซึ่งต่างก็มีอัตลักษณ์และเป็นต้นแบบของศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิต สัมฤทธิ์ผลของการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษานอกระบบ

ความแตกต่างกันของรูปแบบการบริหารงาน ความเป็นเมือง และวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่ถ่ายทอดในหนังสือเล่มนี้แสดงถึงความโดดเด่นของกิจกรรมการดำเนินงาน การมีส่วนร่วม บัณฑิตและเงื่อนไขสู่ความสำเร็จทั้งในด้านกระบวนการทำงานและปัจจัยแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น ที่จะสะท้อนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับท้องถิ่นอื่นๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาในบริบทของตนเองเพื่อให้มีการจัดตั้งหรือคงอยู่ของศูนย์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเหมาะสมต่อไป

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะผู้บริหารและทีมงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบทั้งสามแห่งและเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ และคณะนักวิจัย ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์ความรู้และบทเรียนอันเป็นประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้จะสามารถจุดประกายและเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงคุณประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ เกิดการนำไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นของตนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดการยกระดับความรู้และการศึกษา ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

ศ. (พิเศษ) ดร.สมชัย อุษพันธ์
ประธานมูลนิธิสถาบันพัฒนาสยาม

สารบัญ

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช	1
1. ข้อมูลเบื้องต้น	3
2. กิจกรรมและการดำเนินงาน	5
3. วิธีการดำเนินงาน	12
4. ปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จ	15
5. องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน	17
6. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้	26
อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก	29
1. ข้อมูลเบื้องต้น	31
2. กิจกรรมและการดำเนินงาน	33
3. ปัจจัยสู่ความสำเร็จและองค์ความรู้	39
4. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้	46
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย	49
1. ข้อมูลเบื้องต้น	51
2. กิจกรรมและการดำเนินงาน	53
3. วิธีการดำเนินงาน	61
4. ปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จ	66
5. องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน	71
6. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้	73

บทนำ

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้ประชาชนได้รับการศึกษาอบรม และการส่งเสริมการพัฒนาเด็ก และเยาวชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ทั้งในและนอกระบบ มีการจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้นับเป็นทางเลือกหนึ่งที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบริหารจัดการด้านการศึกษานอกระบบที่สร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ก่อให้เกิดการยกระดับความรู้และการศึกษา ตลอดจนคุณภาพชีวิต ก่อให้เกิดการยกระดับความรู้และนวัตกรรมที่ยั่งยืนเป็นเครือข่ายของคนในพื้นที่

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช (City Learning Park; CLP) อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก (Phitsanulok Education Park; PEP) และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย จังหวัด สกลนคร เป็นตัวอย่างของแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตและประสบความสำเร็จ ในการจัดการศึกษานอกระบบที่มีพัฒนาการเป็นที่ ยอมรับของ ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ มีผู้เข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง มีความโดดเด่นทางด้านผลงานในการบริหารและการจัดบริการในการส่งเสริม ความรู้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปที่แตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช เน้นการให้ความรู้และแรงบันดาลใจทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่เด็กและเยาวชนพัฒนาขึ้นจากดำริของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการนำเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ ตลอดจนการนำรูปแบบของการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ที่เป็นโครงการอิสระ โดยจ้างผู้บริหารและทีมงานที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานประจำของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อเปิดโอกาสให้ทีมงานคนรุ่นใหม่มีอิสระในการคิดค้นงานและพัฒนาอุทยานการเรียนรู้

ส่วนอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก เริ่มจากการประสบความสำเร็จของการให้บริการห้องสมุดแบบมีชีวิตและความมุ่งมั่นของผู้นำในการพัฒนาและบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่อยู่ใจกลางเมืองพิษณุโลกเป็นที่ตั้งของอุทยานการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของคนทุกวัย มีรูปแบบของการบริหารจัดการแบบผสมผสานโดยมีผู้ปฏิบัติงานที่เป็นพนักงานประจำตามกรอบภารกิจเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา และพนักงานจ้างเหมาแบบโครงการ ในการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกเพื่อสร้างความเป็นอิสระของหน่วยจัดการในการคิดโครงการและจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ สำหรับ**ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร** มีรูปแบบของการบริหารงานและมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างไปจากแหล่งเรียนรู้ในสังคมเมือง ที่ยึดหลักของการจัดสรรทรัพยากรและทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการสืบสานความรู้ที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นแก่คนรุ่นหลัง ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเป็นองค์กรขนาดเล็กทำให้เทศบาลตำบลอากาศอำนวยพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้วยวิสัยทัศน์การร่วมกันของกองการศึกษา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการสังคม ในด้านการบริหารงบประมาณ

และกิจกรรม ภายใต้แนวคิดของการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ (System thinking) ในการดำเนินภารกิจและกิจกรรมของทุกกองให้ เชื่อมสัมพันธ์กันภายใต้กระบวนการบริหารจัดการของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

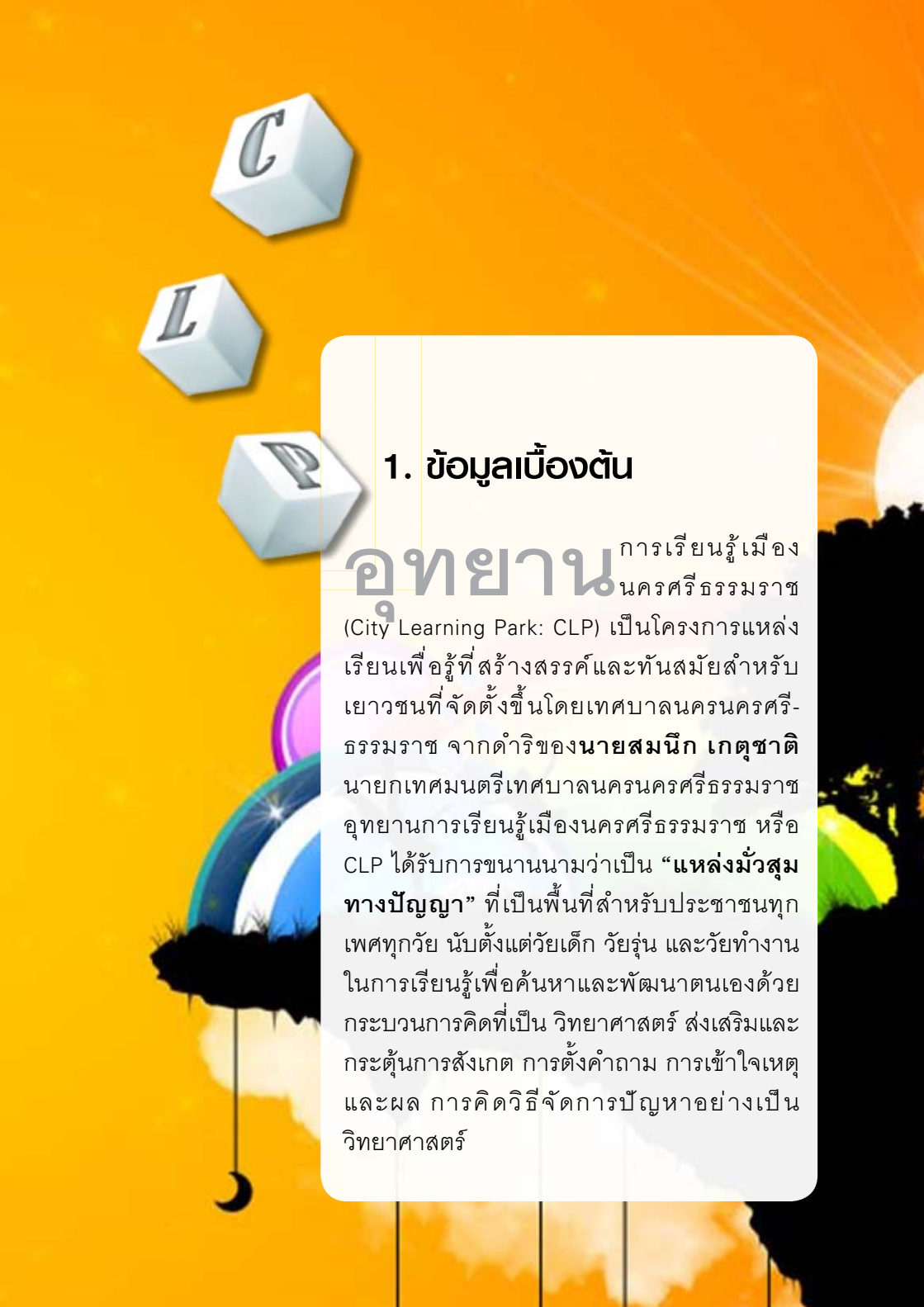
หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันทั้ง 3 แห่ง ดังกล่าวสามารถบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นศูนย์การศึกษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชน มีเงื่อนไขใดที่เป็นเหตุสำคัญให้ศูนย์การเรียนรู้ เหล่านั้นประสบความสำเร็จทั้งในด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปในการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ วิธีการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาบริการการศึกษารูปแบบใหม่และการ บริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารจัดการศึกษา นอกระบบ อีกทั้งเพื่อเป็นการก่อให้เกิดแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีความมุ่งมั่น และตระหนักถึง คุณประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ ได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านไป ประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นของตนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรมต่อไป

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้
สู่ความเป็นเลิศ

อุทยานการเรียนรู้ เมืองนครศรีธรรมราช

ดร.พิชญ์วดี สุทิน

1. ข้อมูลเบื้องต้น

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช (City Learning Park: CLP) เป็นโครงการแหล่งเรียนรู้เพื่อรู้ที่สร้างสรรค์และทันสมัยสำหรับเยาวชนที่จัดตั้งขึ้นโดยเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จากดำริของ **นายสมนึก เกตุชาติ** นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช หรือ CLP ได้รับการขนานนามว่าเป็น “**แหล่งมั่วสุมทางปัญญา**” ที่เป็นพื้นที่สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย นับตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยทำงาน ในการเรียนรู้เพื่อค้นหาและพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการคิดที่เป็น วิทยาศาสตร์ ส่งเสริมและกระตุ้นการสังเกต การตั้งคำถาม การเข้าใจเหตุและผล การคิดวิธีจัดการปัญหาอย่างเป็น วิทยาศาสตร์

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชมุ่งเน้นการเรียนรู้สมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการเชื่อมโยงเครือข่ายและกระจายความรู้ที่สะดวกต่อการเข้าถึงและการใช้งาน เป็นแหล่งเรียนรู้ครบวงจรทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ ดนตรี กีฬา ผ่านสื่อเทคโนโลยีมัลติมีเดีย เช่น อินเทอร์เน็ต (Internet) วีซีดี (VCD) ซีดี (CD) ภาพเคลื่อนไหวและภาพสามมิติ (Animation 3D Technology) ภาพเสมือนจริง (Virtual Reality) ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) การประชุมอบรมผ่านเว็บ (Web Conference) และแผนที่ความรู้ (Knowledge Map) เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมจินตนาการและสนองตอบการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งของเยาวชน การบริหารจัดการมีทิศทางมุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ เป็นนักสร้างสรรค์ นักผลิตสิ่งใหม่ที่ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลสู่การพัฒนาด้านปัญญาของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์หลักของอุทยานการเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเยาวชนผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจของเยาวชนให้เข้าไปสัมผัสและเรียนเพื่อรู้อย่างสนุกสนาน
2. เพื่อสนับสนุนเยาวชนในการเรียนรู้เพื่อค้นหาความชอบและความถนัดของตน นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพทางปัญญาของบุคคลและสังคมต่อไป
3. เพื่อเป็นแหล่งพบปะของเยาวชนแห่งใหม่ที่ทันสมัยและสร้างสรรค์ หลีกเลียงการชั่งแวงะอบายมุข

การให้บริการ

เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 10.00 - 19.00 น.

ผู้บริหารอุทยานการเรียนรู้

นางณชนก กำลั้งเกื้อ

ผู้อำนวยการอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ที่อยู่: อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช

ตำบลคลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์: 075-340-943

เว็บไซต์: www.marclp.com

2. กิจกรรมและการดำเนินงาน

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชเริ่มทดลองให้บริการเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2549 เปิดบริการอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคม 2549 ตั้งอยู่ใจกลางเมืองนครศรีธรรมราช อาคารที่ทำการอุทยานเป็นสีขาว 2 ชั้น หลังคาทรงโค้ง ภายในกว้างขวางโล่งสบาย ภายในอาคารได้ถูกออกแบบพื้นที่เป็นส่วนตามการใช้งานประกอบด้วย 11 โซน ดังนี้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ส่วนประกอบโซนที่ 1

มีห้องอ่านหนังสือ ที่เรียกว่า “ห้องสี่สนอักษร” เพื่อให้เห็นความแตกต่าง ห้องสี่สนอักษรมีสโลแกนว่า “หนังสือ

หลากหลายสำหรับนักอ่าน นั่งอ่านได้สบายบนโซฟานุ่มๆ” เน้นส่งเสริมการอ่านเท่านั้นไม่บริการให้ยืม จะมีหนังสือใหม่เดือนละ 1 ครั้ง การแบ่งหมวดหมู่หนังสือ ตามเรื่องทั่วไป เด็ก นิทานวิทยาศาสตร์ การ์ตูน สารความรู้ แนวทางในการเลือก การจัดหาหนังสือ แบ่งตามวัยของผู้ใช้บริการ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่

ส่วนประกอบโซนที่ 2

มีห้องทำงานกลุ่มที่เรียกว่า “ห้องอายุสมอง” เป็นพื้นที่ที่เยาวชนสามารถใช้ในการร่วมกันทำงานกลุ่ม มีผู้มาใช้บริการตั้งแต่เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึง

นักศึกษาระดับปริญญาโทและนักศึกษาระดับบัณฑิต ซึ่งมาใช้เป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้และ อภิปรายกลุ่ม

ส่วนประกอบโซนที่ 3

มีห้องฉายภาพยนตร์ที่เรียกว่า “ห้องวิกิวิบับ” เป็นห้องที่มีผู้มาใช้จำนวนมาก เด็กๆ สามารถมาดูภาพยนตร์โดยจะมีตารางประจำวัน ประจำสัปดาห์ เป็นที่รวมความหลากหลายของภาพยนตร์ ทั้งการ์ตูน ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ส่วนประกอบโซนที่ 4

มีบริการอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่า “โซนตะลอนเน็ต” มีทีมวิศวกร ดำเนินการออกแบบระบบการควบคุมฐานข้อมูลสมาชิกและแนวทางในการให้บริการ

อุทยานการเรียนรู้ CLP มีคอมพิวเตอร์ให้บริการประมาณ 80 เครื่อง ให้บริการคนละ 2 ชั่วโมงต่อคนต่อวัน มีกติกาไว้ที่หน้าจอให้ผู้ใช้บริการอ่านก่อนที่ใช้งาน ในขณะที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูลจะนับเวลาไปด้วยว่าใช้บริการไปแล้วกี่นาที และตัดการให้บริการทันทีเมื่อหมดเวลา การที่จะใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้นั้นจะต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อน

เพื่อจะได้มี Username และ password เข้าไปใช้บริการได้ การสมัครสมาชิกก็ให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลส่วนตัวลงในฐานข้อมูลเอง โดยที่มิศวรรได้จัดทำระบบการรับสมัครสมาชิกผ่านคอมพิวเตอร์ไว้ และแบ่งโซนสมัครสมาชิกไว้โดยเฉพาะ

ส่วนประกอบโซนที่ 5

มีห้องอบรมคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่าห้องสมาธิไอที เป็นห้องที่จัดกิจกรรมการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและให้ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้ตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ เมื่อเข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ต ที่มุมซ้ายของหน้าจอคอมพิวเตอร์จะแสดง Username ซึ่งเจ้าหน้าที่ของอุทยานการเรียนรู้สามารถตรวจสอบได้ หากมีการเล่นเกมที่ไม่เหมาะสม เจ้าหน้าที่จะตัดสิทธิในการใช้บริการ 3 เดือน อย่างไรก็ตาม ห้องนี้ยังเป็นพื้นที่ชื่นชอบของเด็กมาก หากปลอดจากการอบรมความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ ทางอุทยานการเรียนรู้จะอนุญาตให้เด็กสามารถเลือกเกมส์คอมพิวเตอร์ที่ทางอุทยานการเรียนรู้ได้คัดสรร เป็นเกมส์ที่สร้างสรรค์มีประโยชน์ โดยมีเงื่อนไขว่า เด็กหรือเยาวชนที่มีสิทธิ์มาใช้ห้องนี้ต้องไปอ่านหนังสือในห้องสี่สัณอักษรเป็นเวลาหนึ่งชั่วโมงพร้อมทั้งมีหลักฐานมาแสดง นับเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักการเสริมแรงด้วยกิจกรรมที่ชอบ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ส่วนประกอบโซนที่ 6

มีห้องสำหรับหนูน้อย
เรียกว่า “ห้องวัยตุ๊กตา”
ห้องนี้เป็นห้องสำหรับเด็กเล็ก
วัยอนุบาลที่มีผู้มาใช้บริการ
ตลอดเวลาและเป็นจำนวน
มาก มีการจัดกิจกรรมที่
สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก

เช่น การวาดรูป ระบายสี การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยมี
ภาควิชาเป็นพี่เลี้ยงอาสาสมัคร จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช ที่ให้นักศึกษาหมุนเวียนกันมาเป็นพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง

ส่วนประกอบโซนที่ 7

มีห้องสำหรับประชุมและอบรมเรียกว่า “ห้องเรียนชาลุย”
ห้องเรียนชาลุย เป็นห้องประชุมหรือห้องเอนกประสงค์ใช้จัดประชุม
เรียน อบรม สัมมนา และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งสามารถ
รองรับคนได้เพียง 50 คน จะเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงมือ
ปฏิบัติให้ได้ประสบการณ์ตรงจากการได้ลงมือทำจริง

ส่วนประกอบโซนที่ 8

มีมุมบริการหนังสือและนิตยสารที่เรียกว่า “มุมโอบสาร” มุมนี้จะเพิ่มให้ผู้มาใช้บริการแนะนำหนังสือรวมทั้งสารความรู้ในเรื่องต่างๆ แนะนำให้ความรู้เพิ่มเติมด้วย

ส่วนประกอบโซนที่ 9

มีเวทีสำหรับผู้กล้า เรียกว่า “ลานแสดงพลัง” มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื้ออำนวยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และลานนี้จะเป็นการดึงทุกภาคส่วนเข้ามาจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศ ซึ่งนับว่าเป็นสถานที่ที่มีการมาใช้งานจัดกิจกรรมอย่างไม่ขาดสายและเพิ่มสีสัน ความมีชีวิตชีวาให้กับศูนย์เป็นอย่างยิ่ง มีทั้ง ศิลปะ ดนตรี กีฬา วิชาการ

ส่วนประกอบโซนที่ 10

มีร้านอาหารเล็กๆ เรียกว่า “มุมนิมอรอย” เนื่องจากส่วนใหญ่เมื่อเยาวชนรวมทั้งผู้ปกครองมาส่งมารอบุตรหลาน รวมทั้งเด็กๆ ที่มาใช้บริการเขาจะใช้เวลานานในการร่วมกิจกรรมเมื่อหิวก็สามารถเติมพลังที่มุมนี้ได้ ซึ่งนับว่าเป็นการอำนวยความสะดวกครบวงจร

ส่วนประกอบโซนที่ 11

มีลานจัดนิทรรศการที่เรียกว่า “โซนปัญญามาโซว์” ส่วนประกอบในโซนนี้จะเปิดพื้นที่ให้หลากหลายทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ มาจัดนิทรรศการตลอดทั้งปี ที่ผ่านมามีหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรม องค์กรด้านสาธารณสุข การศึกษา โรงเรียน มหาวิทยาลัย หมุนเวียนมาจัดนิทรรศการ เป็นการเปิดพื้นที่ให้อุทยานการเรียนรู้ให้มีชีวิตชีวา และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายหลากหลายอาชีพมาให้ความรู้และทำให้มีผู้มาใช้บริการเปิดโลกกว้าง

3. วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช เป็นการออกแบบให้เป็นหน่วยงานใหม่ บริหารจัดการในรูปแบบโครงการที่มีอิสระในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจขึ้นมาใหม่ในลักษณะ Reinvent จึงสามารถกำหนดและออกแบบวิธีการทำงานได้อิสระ ภายใต้กรอบนโยบายที่ชัดเจนตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การจัดตั้งหน่วยงานแห่งนี้ โดยการดำเนินงานในลักษณะโครงการ ที่ให้มีการบริหารจัดการที่มีอิสระคล่องตัว

(1) แนวคิดการบริหารจัดการ

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชเกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจของผู้นำสูงสุดในเทศบาลนครนครศรีธรรมราช นายสมนึก เกตุชาติ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่ได้ริเริ่มให้ทีมงานได้ไปเรียนรู้และศึกษาดูงานจาก TK Park กรุงเทพมหานคร และให้นำสิ่งที่เรียนรู้มาปรับให้เข้ากับบริบทและธรรมชาติของเมืองนครศรีธรรมราช โดยการจัดตั้งไม่ได้มีการลอกเลียนแบบ TK Park แต่มีการปรับให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของเยาวชนในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ซึ่งท่านนายกเทศมนตรีมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช โดยตั้งขึ้นมาเป็นหน่วยงานใหม่ที่มีวิสัยทัศน์และพันธกิจในการตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะที่จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเยาวชนผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลายกระตุ้นความสนใจของเยาวชนให้เข้าไปสัมผัสและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน สนับสนุนเยาวชนในการเรียนรู้เพื่อค้นหาความชอบและความถนัดของตน ในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพทางปัญญาของบุคคลในสังคมต่อไป

อีกทั้งเพื่อให้เป็นแหล่งพบปะของเยาวชนแหล่งใหม่ที่ทันสมัยและ
สร้างสรรค์หลีกเลี่ยงการใช้เวลาในอบายมุขอีกด้วย

(2) การริเริ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บริการให้ตรงใจตรงเป้า

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครแห่งนี้เป็นต้นแบบแห่งแรกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในประเทศไทยที่ถูกสร้างขึ้นด้วยจินตนาการของเด็กและเยาวชนในชุมชนให้ได้มามีส่วนร่วมในการช่วยกันคิดว่า หากจะมีอุทยานการเรียนรู้ทุกคนอยากได้อะไร ต้องการให้มีบริการอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ต้องเป็นอย่างไร บรรยากาศแบบไหน สถานที่รูปแบบใด จึงจัดให้มีการระดมสมองจากเด็กและเยาวชนจำนวนมากและหลากหลายกลุ่ม รวมทั้งเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นหลากหลายช่องทางเปิดโอกาสให้ผู้สนใจทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ได้แนวความคิดจำนวนมากในการจัดตั้งศูนย์แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

(3) การบริหารจัดการศูนย์ในรูปแบบบริหารโครงการขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชบริหารในรูปแบบของโครงการ มีบอร์ดบริหาร นำโดย ดร.กณพ เกตุชาติ เป็นประธานคณะกรรมการบริหาร มีคณะกรรมการที่มาจากนักวิชาการ และมีผู้อำนวยการอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชเป็นลูกจ้างโครงการฯ เป็นผู้นำทีมขับเคลื่อนนโยบายอย่างชัดเจน โดยมีคณะทำงาน 12 คน ซึ่งเป็นบุคลากร ระดับ หัวหน้าที่ ถูกคัดสรรมาเป็นอย่างดี โดยนายกเทศมนตรีให้นิยามว่า ต้องเป็นคนที่ เบี้ยว ในความคิด คือเป็นคนหัวคิดทันสมัย

ทันยุคทันเหตุการณ์ เพราะโลกต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่สิ้นสุด การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้นครศรีธรรมราชเป็นการออกแบบให้เป็นหน่วยงานใหม่ บริหารจัดการในรูปแบบโครงการที่มีอิสระในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขึ้นมาใหม่ สามารถกำหนด และออกแบบวิธีการทำงานได้อิสระภายใต้ นโยบายที่ชัดเจน ตามที่กำหนดไว้ใน วัตถุประสงค์การจัดตั้งหน่วยงานแห่งนี้ และเนื่องจากเป็นโครงการที่ตั้ง ขึ้นใหม่และรับคนใหม่ที่เป็นวัยหนุ่มสาวมาทำงาน และมีการสร้างวิสัย ทัศน์ร่วมกันถึงเป้าหมายของศูนย์ โดยการดำเนินงานของศูนย์จะ ปรากฏให้เห็นว่าจะใช้ตัวงานเป็นการจูงใจหรือเพิ่มพลังการจูงใจและ พัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีโอกาสพัฒนาตนเองท่ามกลางการเรียนรู้และ การปฏิบัติงาน เน้นการทำงานเป็นทีม เพื่อทำพันธกิจให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

(4) การสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรภายนอก

การสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรภายนอก ทั้งในลักษณะการ ดึงแหล่งทุนสนับสนุนกิจกรรม และเป็นเครือข่ายดำเนินกิจกรรมให้กับ หน่วยงานอื่นๆ ที่ได้ประโยชน์ร่วมกันมาจัดกิจกรรมร่วมกัน ทำงาน บูรณาการร่วมกันของภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกมีเครือข่ายที่ เข้มแข็งในระดับชาติและนานาชาติเข้ามาเป็นภาคีในการดำเนิน กิจกรรมเป็นลักษณะที่ยั่งยืน

4. ปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเ็จ

การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ มีปัจจัยเนื่องจาก มีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก มีความพร้อมของทรัพยากร (ทั้ง Man Money Material Management) มีความพร้อมด้านงบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากร ผู้บริหารให้ความสนใจและมีนโยบายที่ต่อเนื่องชัดเจน และการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีองค์ความรู้และการจัดการความรู้ที่ดี มีการใช้สื่อ และช่องทางประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มาก ผู้ดำเนินงานและผู้ร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจ และความจริงใจ มีความรักและห่วงใยต่อด็กและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่เมื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นตรงกันรวมทั้งผู้ที่ใช้บริการเองด้วยได้แก่

- (1) สถานที่ตั้ง ความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน นับว่าเป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้เยาวชนมาใช้บริการอย่างมากเพราะตั้งอยู่ในทำเลที่การคมนาคมสะดวก ไม่ไกลจากตัวสถานศึกษาที่เยาวชนศึกษาอยู่รวมทั้งเป็นสถานที่ใกล้กับสถานออกกำลังกายของประชาชน นอกจากนี้ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยดึงดูดผู้ใช้บริการรวมทั้งความออกแบบอาคารที่ทันสมัยและมีการติดเครื่องปรับอากาศทั้งหลัง
- (2) วิสัยทัศน์ผู้นำ ความมีวิสัยทัศน์และมีแรงบันดาลใจรวมทั้งการให้ความสำคัญด้านการศึกษามาเป็นเวลายาวนานต่อเนื่องที่อยู่ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นลักษณะ

เฉพาะทำให้มีนโยบายชัดเจน ให้ความสำคัญและสนับสนุน
เรื่องงบประมาณเต็มที่

- (3.) การจัดตั้งหน่วยงานใหม่ Reinvent และออกแบบให้หน่วย
การมีวิสัยทัศน์ร่วมชัดเจน กำหนดพันธกิจอย่างเป็นรูปธรรม
และมีการบริหารจัดการที่คล่องตัว สามารถพัฒนาตัวงาน
หรือลักษณะงานให้มี อานุภาพสูงใจในการทำงานของ
ผู้ปฏิบัติงาน
- (4.) การสนองความต้องการผู้รับบริการ การให้ความสำคัญของ
ความต้องการของบริการและให้ผู้รับบริการได้มีส่วนร่วมใน
การกำหนดความต้องการของศูนย์ทำให้ ตรงใจ ตรงเป้า
รวมทั้งสอดคล้องกับพัฒนาการของเยาวชนแต่ละช่วงวัย
(Life Span)
- (5.) ภูมิหลังผู้บริหาร นายกเทศมนตรีที่มีความสนใจให้ความสำคัญ
เรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประธานคณะ
กรรมการบริหารมีภูมิหลังด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
และมีเครือข่ายทางวิชาการที่หนุนเสริมการดำเนินงานของ
ศูนย์
- (6.) การสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรภายนอก การทำงานที่มี
เครือข่ายที่เข้มแข็งในระดับชาติและนานาชาติเข้ามาเป็น
ภาคีในการดำเนินกิจกรรมเป็นลักษณะที่จะทำให้การดำรง
อยู่ของหน่วยงานเป็นการยั่งยืน
- (7.) การทำงานอย่างทุ่มเทของผู้นำ ลักษณะการทุ่มเทการ
ทำงานของผู้อำนวยการศูนย์ ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมความสำเร็จ
ที่สำคัญซึ่งเป็นลักษณะด้านบวก คือการเป็นผู้ใฝ่รู้ตื่นตัวอยู่

เสมอมีประสบการณ์ผ่านงานการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ มาหลากหลายทำให้มีความเข้าใจในการทำงานในองค์กรการเมืองและวางตัวให้เหมาะสมเพื่อทำให้งานดำเนินไปได้ดี

- (8.) การทำงานเป็นทีม พบว่าการที่มีผู้ทำงานที่มีวัยใกล้เคียงกับเยาวชน คือเป็นคนรุ่นหนุ่มสาวที่มีเจตคติที่มีลักษณะของคนที่ต้องการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ช่วยเสริมให้การทำงานในลักษณะบริหารงานแบบโครงการประสบความสำเร็จมากขึ้น
- (9.) การมีส่วนร่วมของชุมชน มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจึงทำให้การดำเนินงานตอบสนองของชุมชนหลากหลายกลุ่มจึงทำให้เป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

5. องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน

การเกิดขึ้นของอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชและสามารถเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิต คือมีการจัดกิจกรรม จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก และพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์นั้นอาจจะเป็นเพราะปัจจัยสำคัญ ๆ หลายปัจจัย จากการวิเคราะห์ถอดบทเรียนการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้นครศรีธรรมราชสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ขึ้นมาได้ดังนี้

1) วิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจของผู้นำสูงสุดในเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

การเกิดขึ้นและตั้งอยู่ของอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช เมื่อเข้าไปศึกษาเรียนรู้จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติงาน และศึกษาประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งศูนย์แห่งนี้ จะพบความสำคัญของภาวะผู้นำของเทศบาลที่มีแรงบันดาลใจเรื่องการพัฒนาการศึกษาของเยาวชน เพราะจุดเริ่มต้น ที่ทำให้เกิดอุทยานการเรียนรู้ขึ้นมาได้นั้น เป็นวิสัยทัศน์ของ นายกเทศมนตรีสมนึก เกตุชาติ ผู้เป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลนครนครศรีธรรมราชมาเป็นเวลา 20 กว่าปี ซึ่งมีผลงานที่เน้นความสำคัญในการพัฒนาและทุ่มเทงบประมาณเพื่อการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับคนได้ทุกระดับ ก้าวแรกของการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ ที่ทีมงานของเทศบาลนครศรีธรรมราชได้ไปศึกษาดูงานจาก TK Park และที่อื่นๆ อีกหลายที่ และความสำเร็จที่เกิดขึ้นได้จากการปรับสิ่งที่ได้ไปเรียนรู้ให้เข้ากับบริบทและธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นดังนั้นอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช ก็ไม่ได้ทำเลียนแบบ TK Park แต่มีการปรับให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของเยาวชนในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช

2) ความชัดเจนของเป้าหมายของอุทยานการเรียนรู้ นครศรีธรรมราช

การกำหนดเป้าหมายเพื่อต้องการพัฒนาเยาวชนในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของอุทยานการเรียนรู้นครศรีธรรมราช ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการจัดตั้งหน่วยงานจากวิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจของผู้นำซึ่งมีภูมิหลังที่มีความเชื่อ ทศนคติ ด้านการพัฒนาในด้านการศึกษามายาวนานและให้ความสำคัญในด้านวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี จึงค่อนข้างมีความเชื่อมั่นในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมีกรอบ และขอบเขตในการทำงานที่มีกิจกรรมโดดเด่นในด้านนี้

3) สามารถสนองตอบความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บริการได้ตรงใจตรงเป้า

บทเรียนที่ควรขยายผลให้กับหน่วยอื่นได้เรียนรู้ในการการจัดให้เยาวชนในชุมชนได้มามีส่วนร่วมในการช่วยกันคิดว่า หากจะมีอุทยานการเรียนรู้ทุกคนอยากได้อะไร ต้องการให้มีบริการอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ต้องเป็นอย่างไร บรรยากาศแบบไหน สถานที่รูปแบบใดจึงจัดให้มีการระดมสมองจากเด็กจำนวนมากและหลากหลายกลุ่ม รวมทั้งเปิด web board ให้ผู้สนใจร่วมแสดงความคิดเห็น ก็ได้แนวความคิดจำนวนมาก การมีส่วนร่วมของภาคี หรือเครือข่ายมีความสำคัญมาก ซึ่งพบว่าที่เขาขอมานั้นเป็นสิ่งที่ต้องการและโดนใจวัยรุ่นจริงๆ จึงทำให้มีผู้มาใช้บริการกันอย่างคับคั่ง

4) การบริหารจัดการศูนย์ในรูปแบบบริหารโครงการ ลักษณะขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่

เพื่อทำพันธกิจให้บรรลุ นับว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การบริหารสามารถเอื้อให้คนในองค์กรสามารถขยายขอบเขตความสามารถ เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการได้อย่างแท้จริง เป็นที่ๆ ส่งเสริมให้เกิดและขยายแนวความคิดใหม่ๆ สามารถแสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระ และเป็นທີ່ซึ่งคนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยกันอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จที่จะทำให้องค์กรนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น ดังนั้นจากผลการดำเนินงานสามารถสรุปได้ว่า

รูปแบบการจัดองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่และมีการบริหารการจัดการแบบ
โครงการที่ไม่เป็นแบบราชการก็เป็นบทเรียนที่น่านำไปขยายผลได้

5) การวางแผนด้านปัจจัยพื้นฐานที่พร้อมด้านกายภาพ

บทเรียนจากอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช เป็น
ตัวอย่างของการให้ความสำคัญของด้านกายภาพที่เป็นปัจจัยหนุนเสริม
ให้ศูนย์ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นจุดเด่นของสถานที่จากข้อมูลที่ได้
จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้กล่าวตรงกันถึงจุดเด่นของ
สถานที่เป็นตัวดึงดูดสำคัญของการมาใช้บริการ ตั้งอยู่ใจกลางเมือง
เข้าถึงได้ง่าย สะดวกสบาย มีความปลอดภัย ผู้ปกครองพอใจมีความ
มั่นใจว่าจะไม่มีมุมที่ชักนำเยาวชนไปในทางไม่ดี เพราะการออกแบบ
เป็นอาคารกระจก มองเห็นได้ทุกมุม เปิดเผย ไม่มีมุมอับ เพอร์นิเจอร์
รูปแบบทันสมัย มีสีสันเหมาะกับวัยรุ่น มีแอร์เย็นๆ เมื่อมาที่อุทยาน
การเรียนรู้แล้วมีพื้นที่ให้เข้าร่วมกิจกรรมหลากหลายไม่เบื่อ

6) การสร้างภาพลักษณ์ของศูนย์ให้มีความทันสมัย ด้านเทคโนโลยี

การรับรู้ของผู้ใช้บริการว่าเป็นศูนย์ทันสมัยด้านเทคโนโลยีด้วย
นโยบายการให้ใช้บริการโดยไม่ต้องเสียค่าสมาชิก พบว่าทุกกลุ่ม
รายงานตรงกันว่าสะดวกในการสมัครเป็นสมาชิกและมีความคล่องตัว
ในการใช้ รวมทั้งสมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ก็มีความเร็วในระดับ
ที่ผู้ใช้พอใจ เมื่อรวบรวมข้อมูลจากหลายกลุ่มพบว่าเมื่อให้นึกถึง
ลักษณะเด่นของอุทยานการเรียนรู้ก็จะรายงานตรงกันเป็นส่วนใหญ่ถึง
เรื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย และการให้ความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยี

7) การจัดกิจกรรมค่ายด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี นอกสถานที่

การจัดกิจกรรมค่ายในลักษณะ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ หากติดตามรายละเอียดในการจัดกิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้นครศรีธรรมราชจะพบว่ากิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้ที่เป็นจุดขายที่ดีคือกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ซึ่งมีการจัดค่ายร่วมกับหน่วยงานภายนอกในระดับชาติและนานาชาติการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของอุทยานการเรียนรู้ฯ เพราะจะเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติ ให้ได้ประสบการณ์ตรงจากการได้ลงมือทำ ตัวอย่างของกิจกรรม ได้แก่ การจัดค่ายดาราศาสตร์ ค่ายวิศวกรรมศาสตร์เพื่อการสร้างกล้องดูดาว ค่ายคณิตศาสตร์ ค่ายนาโน ค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การศึกษาธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และกิจกรรมสำหรับครู อาจารย์ และชุมชน ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ปฏิบัติการ อย. น้อย ตะลุยแดนซาไก หุ่นยนต์ ปฏิบัติการสมองกล วิทยาศาสตร์กับของเล่นพื้นบ้าน ชวนน้องคิดประดิษฐ์ของเล่น ดีเจน้อย ตะลุยแหล่งพลังงาน เป็นต้น จากการจัดค่ายศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่จำนวนมาก พบว่าการจัดลักษณะนี้เป็นกิจกรรมที่มีผู้สนใจและชอบมาก เช่น จัดค่ายศึกษาแมลง ได้ใช้ชุมชนบ้านคีรีวงศ์เป็นที่ศึกษา เมื่อจัดค่ายสิ่งแวดล้อม ได้นำน้องๆ ไปศึกษาที่อุทยานแห่งชาติเขาลพอง ประกอบกับพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติและมีสถานที่ต่างๆ จำนวนมากและหลากหลาย ที่เอื้อให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้ครบทุกศาสตร์ทุกสาขาวิชาเท่าที่เด็กๆ และเยาวชนสนใจ อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช จึงสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเยาวชนได้ตลอดทั้งเดือน ตลอดทั้งปี แต่ละปีมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้บ่อยกิจกรรม

8) การทำงานเป็นทีมของบุคลากรอุทยานการเรียนรู้ เมืองนครศรีธรรมราช

การบริหารจัดการในรูปแบบการบริหารโครงการของอุทยานการเรียนรู้ในรูปแบบการให้อิสระแก่โครงการ โดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้นำทีมการทำงานนั้น มีผลดี เพราะมีการทำงานแบบเป็นทีมและเจ้าหน้าที่แต่ละคน จะมีโครงการที่ตนเองรับผิดชอบ มีส่วนร่วม คิดค้น เสนอและรับผิดชอบ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่แต่ละคนพบว่า วัฒนธรรมการทำงานแบบทีมมีความเข้มแข็ง มีการประชุมบ่อยๆ ซึ่งทำให้คนทำงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะๆ ซึ่งคนทำงานรู้สึกว่าเป็นการพัฒนาตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อการรับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น และการได้รับมอบหมายรับผิดชอบในการบริหารแบบโครงการทำให้วงจรการทำงานสั้น เห็นผลเร็ว มีประสิทธิภาพความสำเร็จที่ทำให้มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่ทำงานที่ใหญ่ขึ้นได้

9) ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย

ผลความสำเร็จที่สำคัญที่น่าจะขยายผลไปยังศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นลักษณะเด่นของศูนย์การเรียนรู้นครศรีธรรมราชที่มีประสิทธิภาพ ความสำเร็จที่น่าเรียนรู้คือการประสานงานเพื่อให้เครือข่ายที่มีอยู่ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินกิจกรรมซึ่งการดึงความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกนั้น บทเรียนสำคัญที่ศูนย์ได้เรียนรู้คือการกระตือรือร้น ความพยายาม และความอดทนในการประสานในระยะต้นและการทำงานอย่างทุ่มเทให้ประสบผล จากนั้นเมื่อเขาเห็นผลงานความร่วมมือก็จะตามมาในระยะต่อมา

รวมทั้งจะช่วยประชาสัมพันธ์ให้ศูนย์ไปด้วยอีกทางหนึ่งเพราะหลังจากนั้นความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพคือจากปากสู่ปากของกลุ่มที่มาร่วมกิจกรรมที่อุทยานการเรียนรู้ฯ CLP ซึ่งมีข้อมูลยืนยันจากการสัมภาษณ์เด็กและผู้ปกครองและตัวแทนหน่วยงานที่เคยร่วมงานกับศูนย์ ส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่าเพื่อนแนะนำ คนรู้จักที่เคยมาบอกแล้วก็มา หน่วยงานที่เคยร่วมงานแนะนำหรือบอกต่อ

เครือข่ายมีส่วนร่วมเพราะเชื่อมั่นในการทำงานของอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช เพราะมีผลงานที่เคยประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมมาก่อน ดังนั้น อุทยาน ฯ จึงมีความน่าเชื่อถือที่ทำให้หน่วยงาน และภาคส่วนภายนอกที่มาร่วมกิจกรรมและสนับสนุนลักษณะเด่นของผู้อำนวยการ ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดกิจกรรมกับเยาวชน และมีทุนทางสังคมที่เคยผ่านงานในหน่วยงานทางด้านวิชาการ การวิจัย เป็นสิ่งหนุนเสริมในการประสานงานดึงเอาเครือข่ายมาร่วมจัดกิจกรรมได้อย่างดียิ่ง

10) ด้านความพึงพอใจผู้ใช้บริการ

นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอุทยานการเรียนรู้นครศรีธรรมราชส่วนมากพึงพอใจในสถานที่ทุกคนที่ให้ข้อมูลตอบตรงกันคือมีความพึงพอใจที่ค่าสมาชิกฟรีและการสมัครสะดวกง่าย และพึงพอใจความเร็วของเครื่องคอมพิวเตอร์แต่อยากให้เพิ่มจำนวนเพราะในวันหยุดจะมีผู้มาใช้จนล้นทำให้ต้องรอสิ่งที่น่าสนใจคือผู้ที่มาใช้บริการเป็นกลุ่มที่ผู้ปกครองมีสถานภาพทางเศรษฐกิจในชั้นปานกลางและกลุ่มที่ด้อยโอกาสด้วยซึ่งช่วยส่งเสริมและให้โอกาสแก่เยาวชนกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดีน่าพึงพอใจ รวมทั้งผู้ปกครองพอใจในการให้บริการที่มีความใจกว้างและเข้าใจเด็กของเจ้าหน้าที่ และรู้สึก

ว่าเป็นที่ปลอดภัยสำหรับบุคลากรและกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ ผู้เข้าร่วมพึงพอใจและอยากให้จัดเพิ่มขึ้นนอกจากนี้ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ทางศูนย์จัดกิจกรรมค่ายนอกสถานที่ก็เป็นปัจจัยดึงดูดผู้ใช้บริการและเป็นตัวช่วยในการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก (Person to person) ที่มีประสิทธิภาพยิ่ง

จากข้อมูลดังกล่าวมาในข้างต้นอาจจะสรุปบทเรียนความสำเร็จของอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชได้ดังนี้

(1) ด้านบริบทที่สำคัญในการดำเนินงาน

- วิสัยทัศน์ นโยบาย ภาวะผู้นำ
- การสนับสนุนงบประมาณ
- การจัดตั้งองค์กรใหม่
- การเข้าใจบริบทและเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

(2) ด้านกระบวนการเรียนรู้

- กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- กระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชนเป้าหมาย
- กระบวนการเรียนรู้มีความหลากหลายของกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละวัย
- การบริหารขององค์กรที่เน้นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- ผู้ปฏิบัติงานเรียนรู้ท่ามกลางการปฏิบัติ
- การทำงานที่ใช้ลักษณะงานเป็นพลังจูงใจผู้ปฏิบัติงาน
- การประสานความร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อความเข้มแข็ง

(3) ด้านความพึงพอใจ

- ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
- ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน
- ความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย

ดังนั้นถ้าหากมองการอุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราชในฐานะองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนและสามารถเป็นองค์กรที่มีการเรียนรู้และการปรับตัวตลอดตั้งแต่การเริ่มก่อตั้งในปี 2549 มีการดำเนินงานมาเกือบครบรอบ 4 ปีของการจัดตั้งองค์กร หากพิจารณาจากผลดำเนินงานที่ได้ทำตามตามพันธกิจและผลการตอบรับจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้บริการ การดำเนินการกิจกรรมที่ต่อเนื่องตลอดมาแล้วสามารถวิเคราะห์การดำรงอยู่ขององค์กรที่สามารถดำเนินงานและมีผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่น่าพึงพอใจ โดยใช้แนวความคิดเชิงระบบมาอธิบายได้ว่า องค์กรมีปัจจัยนำเข้าที่สำคัญคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจนและสามารถใช้ภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี ผลักดัน โดยผู้รับนโยบายไปปฏิบัติคือผู้อำนวยการศูนย์สามารถใช้ภาวะผู้นำไปสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับผู้ปฏิบัติงานให้สามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติได้ โดยการจัดตั้งองค์กรใหม่ในลักษณะ Reinvent จะเป็นการเปิดโอกาสให้การทำงานเชิงสร้างสรรค์ โดยการออกแบบการทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการคิดค้นงานในรูปแบบโครงการจะเป็นการเพิ่มพลังใจในการทำงาน รวมทั้งมีงบประมาณสนับสนุนที่เหมาะสม ทั้งสามปัจจัยนี้เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญยิ่ง ส่วนประกอบที่สองคือปัจจัยกระบวนการ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้นครศรีธรรมราชนั้นมีปัจจัยกระบวนการที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย การบริหารจัดการ

องค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน และผู้ปฏิบัติการได้พัฒนาตนเองจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งการเน้นการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกองค์กร ปัจจัยกระบวนการเหล่านี้มีความสำคัญและเป็นพลังขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรอย่างดียิ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าหาก องค์กรใดมีปัจจัยนำเข้ามีประสิทธิภาพสูง และมีกระบวนการที่ดี ก็จะมีผลลัพธ์ที่มีประสิทธิผลตามมา ดังที่พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก ต่อเนื่อง จะผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงาน เครือข่ายมีความพึงพอใจในการร่วมงาน จึงทำให้อุทยานการเรียนรู้เมืองนครเป็นอุทยานการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา มาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดและถูกเลือกจากประชาชนโดยตรง สามารถนำแนวคิดและองค์ความรู้ ไปเผยแพร่ ขยายผลและประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเป็นสร้างพลังของท้องถิ่นในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม ไปสู่การสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา และอยู่ดีมีสุข

6. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้

ในการนำความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนของอุทยานการเรียนรู้ นครศรีธรรมราชไปใช้ให้เกิดผล มีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

- (1) เทศบาลขนาดใหญ่ในระดับเทศบาลนครที่มีงบประมาณมากควรหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาที่เน้นเยาวชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งกิจกรรมในลักษณะศูนย์เรียนรู้

เป็นทางเลือกที่จะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนและเป็นฐานเสียงสำคัญของนักการเมืองที่มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อส่วนรวมได้อย่างยั่งยืน เพราะจากบทเรียนของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จะเห็นได้ว่างบประมาณในการดำเนินงานนั้นสามารถแสวงหาแหล่งทุนจากหน่วยงานภายนอก ร่วมดำเนินกิจกรรมได้ทำให้งบดำเนินงานจากเทศบาลที่จัดสรรให้มีแนวโน้มลดลงในแต่ละปี

- (2) เทศบาลขนาดเล็กก็สามารถนำแนวกิจกรรมที่ทางอุทยานเรียนรู้นครศรีธรรมราชได้ดำเนินการแล้วประสบความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งต้องคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้ตรงเป้า ยึดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มเยาวชนเป้าหมาย จัดกระบวนการเรียนรู้มีความหลากหลายของกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย
- (3) การจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่และพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะที่ตั้งขึ้นนั้น ต้องมีการเตรียมพร้อมเรื่องคนทำงานที่ต้องมีกระบวนการพัฒนา แนวคิดและวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) ของหน่วยงานให้ชัดเจน การบริหารขององค์กรที่เน้นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้ปฏิบัติงานเรียนรู้ท่ามกลางการปฏิบัติ การทำงานที่ใช้ลักษณะงานเป็นพลังจูงใจผู้ปฏิบัติงานการมีวิสัยทัศน์เดียวกันของพนักงาน ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ทุกคนจะต้องรู้เป้าหมายปลายทางของศูนย์เรียนรู้และรู้เส้นทางที่จะเดินไปสู่เป้าหมายนั้น จึงต้องมีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม

- (4) การประสานความร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อความเข้มแข็งเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ควรที่จะมีการสร้างภาคความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยถือว่าการจัดกิจกรรมร่วมกันและได้ผลงานร่วมกัน บทเรียนสำคัญคือ กระตือรือร้น ความพยายาม และความอดทนในการประสานในระยะต้นและการทำงานอย่างทุ่มเทให้ประสบผล จากนั้นเมื่อเขาเห็นผลงาน ความร่วมมือก็จะตามมาในระยะต่อมา รวมทั้งจะช่วยประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานไปด้วยอีกทางหนึ่ง
- (5) การปฏิบัติงานของพนักงานโครงการในรูปแบบหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อให้การดำเนินงานได้รับการสนับสนุนในทางนโยบาย ทั้งฝ่ายพนักงานและฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกตั้ง จะต้องมีความเข้าใจตรงกันในสิ่งที่จะทำ ไม่ว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายริเริ่มก่อนก็ตามจะต้องสื่อสารจนเกิดความเข้าใจและเต็มใจที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จึงจะส่งผลให้งานเกิดผลสัมฤทธิ์สูง
- (6) การดำเนินกิจกรรมใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรละเลยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จะต้องมีการสื่อสารสาธารณะ การแบ่งปันแนวคิดและวิสัยทัศน์ (Shared vision) กับชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินการ รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

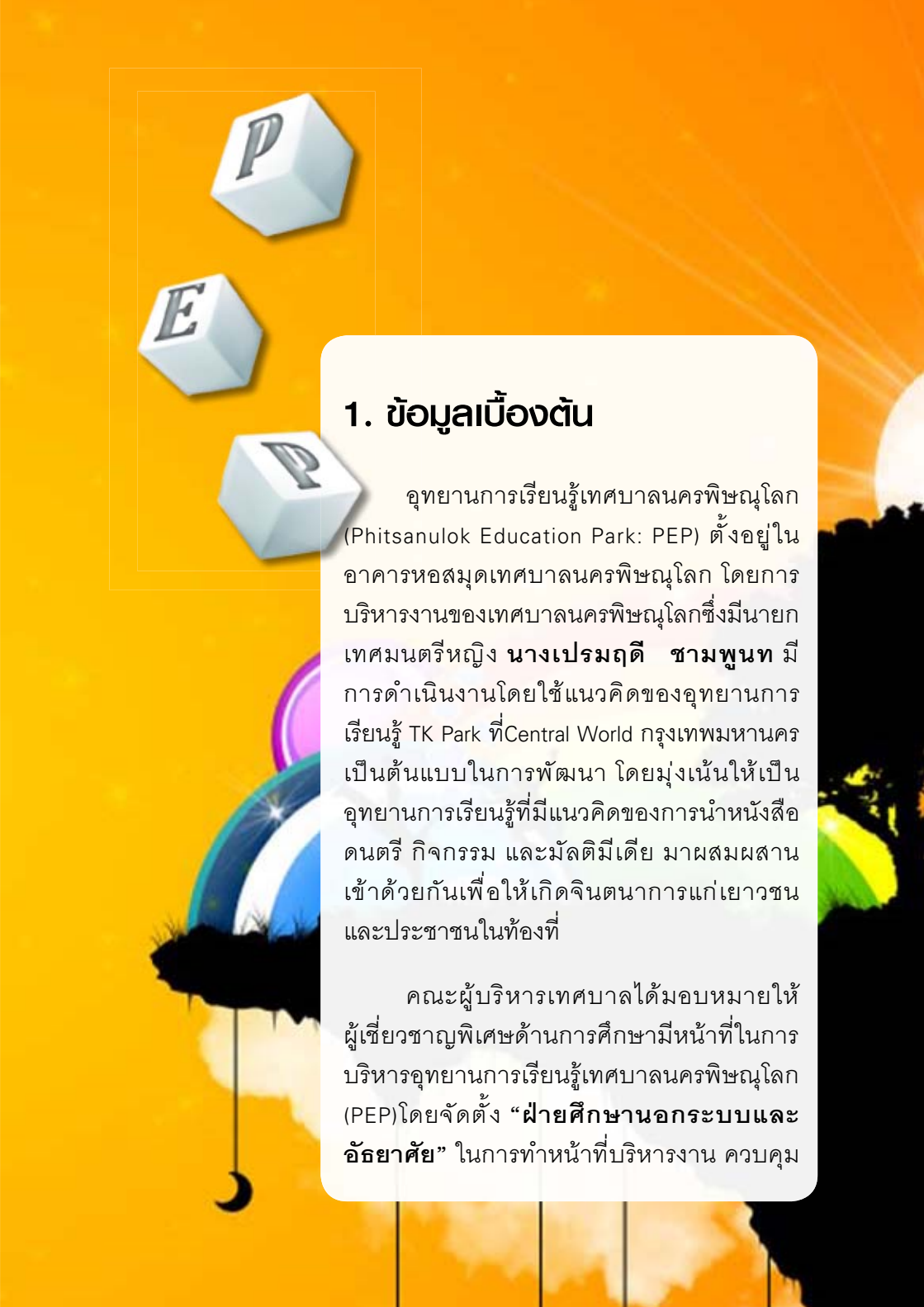

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้
สู่ความเป็นเลิศ

อุทยานการเรียนรู้ เทศบาลนครพิษณุโลก

สุพรรณิ เกื่อนกลาง

1. ข้อมูลเบื้องต้น

อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก (Phitsanulok Education Park: PEP) ตั้งอยู่ในอาคารหอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการบริหารงานของเทศบาลนครพิษณุโลกซึ่งมีนายกเทศมนตรีหญิง **นางเปรมฤดี ชามพูนท** มีการดำเนินงานโดยใช้แนวคิดของอุทยานการเรียนรู้ TK Park ที่ Central World กรุงเทพมหานคร เป็นต้นแบบในการพัฒนา โดยมุ่งเน้นให้เป็นอุทยานการเรียนรู้ที่มีแนวคิดของการนำหนังสือ ดนตรี กิจกรรม และมัลติมีเดีย มาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดจินตนาการแก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น

คณะผู้บริหารเทศบาลได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการศึกษาทำหน้าที่ในการบริหารอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก (PEP) โดยจัดตั้ง “ฝ่ายศึกษานอกระบบและอধ্যาศัย” ในการทำหน้าที่บริหารงาน ควบคุม

กำกับดูแล งานนโยบายเทศบาลเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ มีการดำเนินงานภายใต้แนวคิดของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตอบสนองความต้องการของคนทุกวัย ประกอบไปด้วย (1.) หอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก (2.) ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลนครพิษณุโลก (3.) ศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเยาวชนและประชาชน (ศูนย์ ICT) และ (4.) วิทยาลัยชุมชน

วัตถุประสงค์หลักของอุทยานการเรียนรู้

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยทักษะหลายทางให้เด็กเยาวชนและประชาชนทั่วไป ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และทันสมัย
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนมีโอกาสพัฒนาแลกเปลี่ยนและแสดงผลงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถสร้างนวัตกรรม ผลผลิตหรือชิ้นงานจากการผสมผสานด้านศิลปวัฒนธรรม ค่านิยม หรือวิถีชีวิต นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบ

การให้บริการ

เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 20.00 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการและวันหยุดชดเชยของทางราชการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ผู้บริหารอุทยานการเรียนรู้

นางเกศนี ไพรสนธิ์

ผู้อำนวยการอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ที่อยู่: อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก

217 ถนนขุนพิเรนทรเทพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก 65000

โทรศัพท์: 055-231-400-9

เว็บไซต์: www.phsmun.go.th

2. กิจกรรมและการดำเนินงาน

อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก เปิดบริการอย่างเป็นทางการเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2551 มีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว เช่น กิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น วัยทำงานและผู้สูงวัย รวมถึงกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกันสำหรับทุกคนในครอบครัว โดยเทศบาลนครพิษณุโลกหรือหน่วยงานภายนอกมาร่วมจัดกิจกรรมโดยส่วนใหญ่ เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชน ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน

1) กิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก

กิจกรรมสำหรับเด็กเล็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก โดยมีห้อง PEP – KIDS อุปกรณ์สื่อสร้างสรรค์จินตนาการและพัฒนการเรียนรู้ สื่อจำลองและของจริง มีเกม บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็ก มีหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่ บันเทิงคดี นวนิยาย วรรณกรรมสำหรับเด็ก สื่อภาพ เป็นต้น

กิจกรรมห้อง PEP-KIDS ผู้ปกครอง เด็กเล็ก และเยาวชนให้เข้ามาเรียนรู้กิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้สัปดาห์เสมอ โดยเฉพาะวันหยุดเสาร์และอาทิตย์

2) กิจกรรมสำหรับเด็กโตและวัยรุ่น

กิจกรรมสำหรับเด็กโตและวัยรุ่นมาใช้บริการในห้อง PEP-Public เพื่อการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและสื่อเรียนรู้สารสนเทศที่หลากหลาย สามารถสืบค้นข้อมูลและความรู้จากอินเทอร์เน็ต สืบค้นจากหนังสือทั่วไป หนังสือเชิงวิชาการ สารคดี วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หนังสือ Encyclopedia หนังสือเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กีฬา วรรณคดี ประวัติศาสตร์ นวนิยายไทย นวนิยายจีน เรื่องสั้น และหนังสือสิ่งพิมพ์ของเทศบาล นับเป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อเด็กเยาวชนและผู้ด้อยโอกาสได้เข้าถึงแหล่งความรู้มากขึ้น

กิจกรรมห้อง PEP-Public เด็กโตและวัยรุ่นมักใช้เวลาว่างภายหลังเลิกเรียนและในวันหยุดมาค้นหาความรู้ในอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก

3) กิจกรรมสำหรับวัยทำงานและผู้สูงวัย

สำหรับวัยทำงานและผู้สูงวัย นอกจากจะใช้บริการเช่นเดียวกับ กลุ่มเด็กโตและกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ยังมี บริการมาฝึกอาชีพที่จัดขึ้นจาก วิทยาลัยชุมชน และห้องสำหรับ จัดประชุม เสวนาทางวิชาการต่างๆ ทั้งนี้มีจัดแสดงนิทรรศการและจัด กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ สม่่าเสมอ

มุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัย ในครอบครัว

กิจกรรมห้อง PEP-Public สำหรับวัยทำงานและผู้สูงวัย โดยเฉพาะ กิจกรรมที่เทศบาลนครพิษณุโลกได้จัดขึ้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การศึกษานอกระบบ ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การ แนะนำการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมการศึกษาตาม อรรถาธิบายในทุกรูปแบบ การจัดนิทรรศการ กิจกรรมวันสำคัญ การอภิปราย การบรรยายและอื่นๆ

4) กิจกรรมสำหรับสมาชิกทุกคนในครอบครัว

สำหรับกิจกรรม
สำหรับสมาชิกทุก
คนในครอบครัว
ที่สมาชิกสามารถ
เข้าชมจัดแสดง
นิทรรศการ กิจกรรม
ประจำสัปดาห์ที่
เทศบาลนครพิษณุโลก
หรือหน่วยงาน
ภายนอกมาร่วมจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีบริการอย่างต่อเนื่อง แม้กระทั่งมาออกกำลังกาย
ในศูนย์สุขภาพและบริเวณลานกิจกรรมโดยรอบของอุทยานการเรียนรู้
เทศบาลนครพิษณุโลก

กิจกรรมสำหรับทุกคนในครอบครัว ก่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่
คนในท้องถิ่นได้ มีการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและ
เยาวชนลดลง ครอบครัวมีการสื่อสารเข้าใจกันมากขึ้น และมีกิจกรรม
ร่วมกันมากขึ้น

5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เทศบาลนครพิษณุโลกหรือหน่วยงานภายนอกมาร่วมจัดกิจกรรม

กิจกรรมและการดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกส่งผลให้มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก ต่อเนื่อง เป็นที่รู้จักของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว เช่น เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงวัย ฯลฯ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานมาขอศึกษาการทำงาน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการอื่นๆ จึงทำให้อุทยานการเรียนรู้ของเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิตมีกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของคนทุกวัย และกิจกรรมการเรียนรู้ได้ปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการของสมาชิกและชุมชน

ลานกิจกรรมของ PEP การจัดการให้มีพื้นที่รอบๆ สำหรับจัดกิจกรรมเอนกประสงค์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์ภาคปฏิบัติถือเป็นศูนย์กลางในการกิจกรรมของชุมชนได้เป็นอย่างดี เช่น โครงการจาก สสส. มาขอให้พื้นที่ลานกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติมาจัดพิพิธภัณฑ์เคลื่อนที่ เป็นต้น

3. ปัจจัยสู่ความสำเร็จและองค์ความรู้

3.1 ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงานของอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก ประสบความสำเร็จ มีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ได้นำมาสังเคราะห์สรุปให้เห็นถึงปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จได้ ดังนี้

1) ปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการทำงาน ได้แก่

- 1.1) การสร้างจุดเด่นของสถานที่ออกแบบเป็นอาคารทันสมัยมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศทั้งหลังเป็นปัจจัยดึงดูดผู้ใช้บริการที่มาจากชุมชนบริเวณโดยรอบ
- 1.2) วิสัยทัศน์ผู้นำ ความมีวิสัยทัศน์ของผู้นำที่ให้ความสำคัญด้านการศึกษามาเป็นเวลายาวนานต่อเนื่อง มีนโยบายชัดเจน จัดกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียน การศึกษานอกระบบและอัตรายาศัย จัดสถานที่ให้เกิดการเรียนรู้ที่ครบวงจร ภายใต้แนวคิด “**สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต**”
- 1.3) รูปแบบกิจกรรมหลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว เช่น เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงอายุ ฯลฯ เป็นช่องทางเลือกเพื่อให้สมาชิกตัดสินใจมา

ที่ศูนย์การเรียนรู้ มาพักผ่อน มาชมนิทรรศการ
มาอ่านหนังสือ มาฝึกอาชีพ มาร่วมกิจกรรมประจำ
สัปดาห์ที่เทศบาลนครพิษณุโลกหรือหน่วยงาน
ภายนอกมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1.4) เปิดให้บริการเวลา 09.00-20.00 น. สามารถเข้าถึง
แหล่งการเรียนรู้จาก Internet หนังสือ ตำรา เอกสาร
งานวิจัย ข้อมูลท้องถิ่น สื่อมัลติมีเดียทุกรูปแบบ นับ
เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่ครบวงจร เป็นแหล่ง
สนับสนุนเผยแพร่ความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม
ประเพณีท้องถิ่นของเทศบาลนครพิษณุโลก
- 1.5) คณะผู้บริหารมีประสบการณ์ในบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
ติดต่อเป็นสมัยที่ 4 (นับตั้งแต่ พ.ศ. 2538-
ปัจจุบัน) จึงสนับสนุนเรื่องงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดการศึกษานอกกระบวน
และอริยาไคยที่รวมไว้ในสถานที่เดียวกันเป็น “อุทยาน
การเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก”
- 1.6) รูปแบบการบริหารจัดการตามกรอบภารกิจของ
เทศบาล เพิ่มความคล่องตัวโดยการจ้างเหมาแบบ
โครงการ เกิดเรียนรู้ร่วมงานกันเป็นทีม (Team
Learning) ช่วยเสริมให้การทำงานการบริการสาธารณะ
เชิงรุก ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริการ
- 1.7) การมีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมจึงทำให้การดำเนินงานตอบสนอง
ความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว จึงทำให้
เป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

- 1.8) การทำงานเครือข่ายภาครัฐและเอกชนมาร่วมจัดกิจกรรม การทำงานที่มีเครือข่ายที่เข้มแข็ง จะนำมาสู่ความยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้
- 1.9) รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน

2) ปัจจัยแวดล้อม

ปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกประสบความสำเร็จ คือ สถานที่ตั้งอยู่ทำเลที่เหมาะสมอยู่กลางเมืองพิษณุโลก มีการคมนาคมสะดวก สภาพแวดล้อมดี ภูมิทัศน์สวยงาม และด้วยจุดเด่นของสถานที่ออกแบบเป็นอาคารทันสมัย ทั้งนี้ สัมพันธ์กับเทศบาลมีศักยภาพ มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศทั้งหลังเป็นปัจจัยดึงดูดผู้ใช้บริการที่มาจากชุมชนบริเวณโดยรอบ ที่ประกอบไปด้วยโรงเรียน กวดวิชา โรงเรียนของรัฐและเอกชนตั้งแต่ระดับอนุบาล-มัธยมปลาย โรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลเอกชน ร้านขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ ตลาดและชุมชน

3.2 องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน

1) คำนหลักการ

- 1.1) การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจน เกิดจากภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรี เป็นผู้ผลักดัน การก่อตัวและพัฒนาการศูนย์การเรียนรู้เกิดขึ้นภายใต้กรอบภารกิจ

ของเทศบาลที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีนโยบายชัดเจนที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบและอริยาศัย มีการปรับตัวและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของสังคมเมือง

- 1.2) แนวคิดหลักเกิดจากภาวะผู้นำของนายกเทศมนตรีเป็นผู้นำริเริ่มที่สำคัญ มีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวคิดการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ให้ฝ่ายปฏิบัติการรับทราบจนกลายมาเป็นวิสัยทัศน์ร่วม (shared vision) ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ได้ประชุมเพื่อหาข้อมูล ออกแบบ วางแผนหาแนวทางในจัดอุทยานการเรียนรู้ในแบบฉบับของตนเอง ภายใต้แนวคิด **“สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตอบสนองความต้องการของคนทุกวัย”** รวมไว้ในสถานที่เดียวกัน เรียกว่า **“อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก”**

2) ด้านการจัดการ

- 2.1) เทศบาลนครพิษณุโลกมีความพร้อมด้านงบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากร การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้มีผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการศึกษาเป็นผู้รับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับการบริหารจัดการได้ส่งเสริมให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามกรอบภารกิจของเทศบาลโดยมี **“ฝ่ายศึกษานอกระบบและอริยาศัย”** สังกัดสำนักงานการศึกษา เป็นแกนหลักในการดำเนินการ

- 2.2) อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก เป็นตัวอย่างของการให้ความสำคัญของด้านกายภาพที่เป็นปัจจัยหนุนเสริมให้ศูนย์การเรียนรู้ประสบความสำเร็จ คือสถานที่ตั้งที่อยู่ทำเลที่เหมาะสม อยู่กลางเมืองพิษณุโลก จุดเด่นของสถานที่เป็นตัวดึงดูดสำคัญของการมาใช้บริการ มีการคมนาคมสะดวก สภาพแวดล้อมดี ภูมิทัศน์สวยงาม ปลอดภัย กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้บริการมาจากบริเวณโดยรอบ
- 2.3) เทศบาลนครพิษณุโลกมีการออกแบบโครงสร้างอุทยานการเรียนรู้ให้มีการบริหารจัดการที่คล่องตัว และส่งเสริมการบริการเชิงรุก โดยอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกมีผู้ปฏิบัติงานทั้งพนักงานประจำตามกรอบภารกิจเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา และพนักงานจ้างเหมาแบบโครงการ ทั้งสองส่วนทำงานร่วมกันและเกิดเรียนรู้ในการทำงานกันเป็นทีม (Team Learning) ช่วยเสริมให้การทำงานการบริการเชิงรุก เปิดบริการเวลา 09.00-20.00 น. รูปแบบกิจกรรมหลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัวและปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2.4) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการในอุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกมุ่งมั่นในการทำงานและรับนโยบายจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยทีมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยกันเป็นอย่างดี มีการประชุมปรึกษาหารือในการทำงานร่วมกัน ในทีมงานมี

การทำงานที่สอดคล้องประสานกันเป็นอย่างดี มีความไว้วางใจต่อกัน มีการบอกเล่าประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้สัมฤทธิ์ผลคือการมีบุคลากรที่มีศักยภาพ มีความสุขกับการทำงาน และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บริการ

- 2.5) การดำเนินกิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกมีการประสานความร่วมมือจัดกิจกรรมกับเครือข่ายภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งจากการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความรู้ ประสบการณ์ นำมาสู่การประยุกต์ใช้ในการทำงานและการจัดกิจกรรมของเทศบาล ทั้งนี้สอดคล้องความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของบุคลากรที่ศักยภาพของเทศบาลด้วย ปัจจัยการเหล่านี้มีความสำคัญและเป็นพลังขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรอย่างดียิ่ง
- 2.6) อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับหลายหน่วยงานมาร่วมจัดกิจกรรม ผู้ใช้บริการเลือกตัดสินใจมาที่อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกเพื่อมาพักผ่อน มาชมนิทรรศการ มาอ่านหนังสือ มาฝึกอาชีพ มาร่วมกิจกรรมประจำสัปดาห์ที่เทศบาลนครพิษณุโลกหรือหน่วยงานภายนอกมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ปฏิบัติงาน เทศบาลสามารถค้นหาแนวทางในการพัฒนา

หรือแก้ปัญหาในชุมชนมีผลทำให้เกิดการขับเคลื่อน
การเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

3) ด้านนโยบาย

การดำเนินกิจกรรมยึดหลักสหวิทยาการที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว เช่น เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงวัย ฯลฯ เพื่อผู้ใช้บริการเลือกตัดสินใจมาที่ศูนย์การเรียนรู้ มาพักผ่อน มาชมนิทรรศการ มาอ่านหนังสือ มาฝึกอาชีพ ฯลฯ มาร่วมกิจกรรมที่จัดโดยเทศบาลหรือหน่วยงานภายนอกมาร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การดำเนินการดังกล่าวจึงตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ สอดคล้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจชัดเจน ภายใต้กรอบภารกิจของเทศบาล โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบและอัตรายศย์ อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลกจึงได้สนับสนุนเรื่องงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจากผู้บริหาร นับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในสังคมเมือง

นอกจากนี้ ในด้านการกำหนดนโยบายนับได้ว่าเป็นการใช้พื้นที่บริเวณดังกล่าวจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (ทั้งที่เทศบาลดำเนินการเองทั้งภายในและหน่วยงานภายนอก) นับเป็นการจัดศูนย์การเรียนรู้ในแบบฉบับของตนเอง นอกจากนี้ การปรับภูมิทัศน์โดยรอบ และลักษณะทางกายภาพถือเป็นปัจจัยดึงดูดให้ผู้ใช้บริการได้เข้ามาเรียนรู้ ถือเป็นการสร้างจุดเด่นให้กับศูนย์การเรียนรู้ด้วยการหาสถานที่ตั้งที่เหมาะสม เข้าถึงง่าย ออกแบบเป็นอาคารทันสมัย มีภูมิทัศน์สวยงาม มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการดูแลรักษา

ความปลอดภัย รวมถึงการจัดการให้มีพื้นที่รอบๆ มีลานอเนกประสงค์ สำหรับจัดกิจกรรม มีศูนย์สุขภาพและส่งเสริมการออกกำลังกาย ถือเป็นศูนย์กลางในการกิจกรรมของชุมชนได้เป็นอย่างดี

4. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้

การนำความรู้จากบทเรียนความสำเร็จของอุทยานการเรียนรู้ เทศบาลนครพิษณุโลกใช้ให้เกิดผล มีข้อที่ควรพิจารณา ดังนี้

- 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่และอยู่ในเขตเมือง ควรจัดศูนย์การเรียนรู้ในแบบฉบับของตนเอง การริเริ่ม กิจกรรมการเรียนรู้ควรเริ่มตามกรอบภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่ของสังคมเมือง
- 2) ควรศึกษาบริบทของพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจและสังคม นำมา รวบรวมเป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรละเลยการมีส่วนร่วม กับ ชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินการ กรณีชุมชนเมืองสามารถใช้วิธีการ บอกรับสมาชิก โดยค่าบริการเป็นรายปี และคิดค่าบริการ Internet เป็นต้น
- 3) ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม หากยึดหลักสหวิทยาการที่ ตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกวัยในครอบครัว เช่น เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงวัย ฯลฯ จะทำให้

ศูนย์การเรียนรู้มีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมาร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการบริการเชิงรุกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางแผนรองรับการเติบโตด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน การมีศูนย์การเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหลากหลายสำหรับสมาชิกทุกวัยในครอบครัว นับเป็นการเริ่มก่อตัวของการเรียนรู้แบบยั่งยืนในชุมชนได้

- 4) ปัจจัยภายในที่สำคัญในการจัดการท้องถิ่นเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะการจัดศูนย์การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชีวิตและเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก คือ ภาวะผู้นำและความมีวิสัยทัศน์ของผู้นำท้องถิ่น ภาวะผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญด้านการศึกษา มักจะใช้เวลายาวนานและส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
- 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ประสบการณ์ มุ่งมั่นในการทำงานและรับนโยบายจากผู้บริหาร ลงสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวคิดให้ฝ่ายปฏิบัติการรับทราบ จนกลายมาเป็นวิสัยทัศน์ร่วม (shared vision) ภายในองค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 6) สำหรับการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะประสานความ

ร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันมีความสำคัญและเป็นพลังขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรอย่างดียิ่ง

- 7) การออกแบบโครงสร้างและระบบการบริหารสำนักงานให้คล่องตัวมีความสำคัญ กรณีการบริหารจัดการให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งพนักงานประจำตามกรอบภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพนักงานจ้างเหมาแบบโครงการเป็นรูปแบบหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้ช่วยเสริมให้การทำงานการบริการเชิงรุก เช่น สามารถเปิดบริการเวลา 09.00-20.00 น. มีรูปแบบกิจกรรมหลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองของความต้องการของสมาชิก เป็นต้น

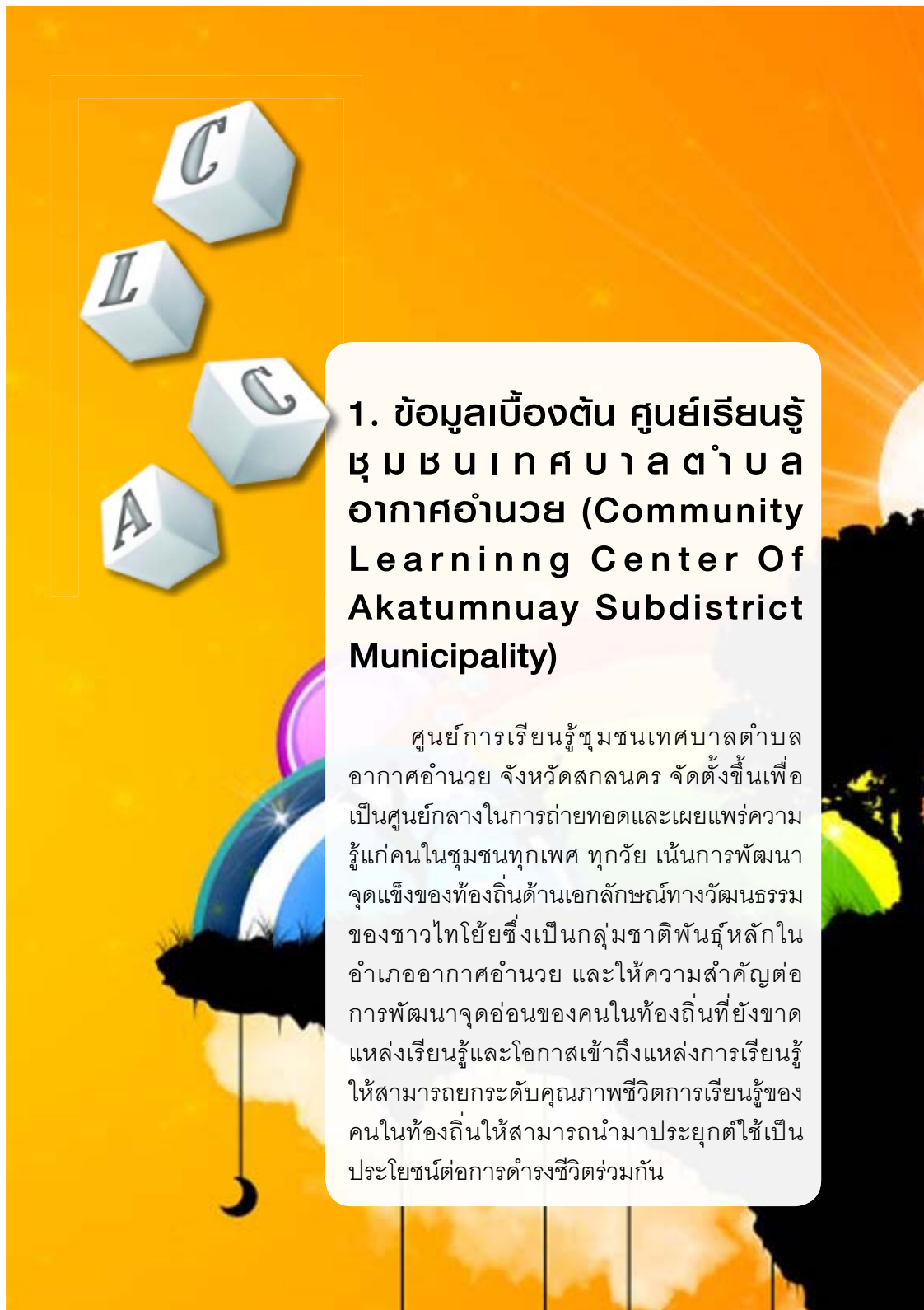

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้
สู่ความเป็นเลิศ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพล สมพงษ์

1. ข้อมูลเบื้องต้น ศูนย์เรียนรู้ ชุมชนเทศบาลตำบล อากาศอำนวย (Community Learning Center Of Akatumnuay Subdistrict Municipality)

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบล
อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จัดตั้งขึ้นเพื่อ
เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดและเผยแพร่ความ
รู้แก่คนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย เน้นการพัฒนา
จุดแข็งของท้องถิ่นด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
ของชาวไทยอีสานซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักใน
อำเภออากาศอำนวย และให้ความสำคัญต่อ
การพัฒนาจุดอ่อนของคนในท้องถิ่นที่ยังขาด
แหล่งเรียนรู้และโอกาสเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้
ให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตการเรียนรู้ของ
คนในท้องถิ่นให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็น
ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตร่วมกัน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน คือ ห้องแสดงวัฒนธรรมไทยอีสาน ห้องสมุดชุมชน ห้องอินเทอร์เน็ตชุมชน ห้องวิชาการชุมชน ห้องเรียนรู้อาชีพ ร้านค้าชุมชน และลานกิจกรรม

วัตถุประสงค์หลักของศูนย์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน
2. เพื่อให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ได้ฝึกทักษะในด้านต่างๆ
3. เพื่อพัฒนาและยกระดับการเรียนรู้ของระบบโรงเรียน การให้บริการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างโอกาสและสรรหาทรัพยากรเพื่อมุ่งหวังให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตนอกระบบ และตามอัธยาศัยของท้องถิ่น

การให้บริการ

เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.

ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้

นายผาญ พวงเงิน
ปลัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ที่อยู่: สำนักงานเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
199 หมู่ 18 ถนน อากาศ-ศรีสงคราม ตำบลอากาศ
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร 47170
โทรศัพท์: 042-799-055, 042-798-202, 042-798-432
เว็บไซต์: www.akatumnuay.com

2. กิจกรรมและการดำเนินงาน

ศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนเทศบาลตำบล
อากาศอำนวย เปิดให้
บริการอย่างเป็นทางการ
เมื่อวันที่ 25 มีนาคม ปี
2548 มีองค์ประกอบของ
ศูนย์จำแนกตามลักษณะ
ของกิจกรรม 7 ส่วน
ด้วยกันคือ ห้องแสดง
วัฒนธรรมไทยอีสาน ห้องสมุดชุมชน ห้องอินเทอร์เน็ตชุมชน ห้องวิชาการ
ชุมชน ห้องเรียนรู้อาชีพ ร้านค้าชุมชน และลานกิจกรรม

(1) ห้องแสดงวัฒนธรรมไทยอีสาน

เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของ
ชาติพันธุ์ไทยอีสานที่อยู่ตามแนวบริเวณลำน้ำโขง มีอัตลักษณ์ทาง
ภาษาและความเชื่อ ประเพณีเป็นของท้องถิ่น ซึ่งห้องเรียนรู้วัฒนธรรม

มีการจัดแสดงวัตถุโบราณ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต วัฒนธรรม เครื่องแต่งกาย ลายผ้าในอดีตและปัจจุบัน และองค์ความรู้ ภูมิปัญญาจากโบราณ

ห้องแสดงวัฒนธรรม “ไทยโย้ย” เป็นชนเผ่าที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง อาศัยอยู่ในเขตอำเภออากาศอำนวย ศูนย์เรียนรู้จัดห้องแสดงวัฒนธรรมเอาไว้เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ รากเหง้าทางวัฒนธรรมให้กับเด็กและเยาวชน สิ่งของที่นำมาจัดแสดง บอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของคนไทยโย้ย โดยได้รับความร่วมมือจากชุมชนนำของเก่ามามอบให้ศูนย์เรียนรู้ได้จัดแสดง

(2) ห้องสมุดชุมชน

เพื่อการพัฒนาคนให้
ติดอาวุธทางปัญญา ห้อง
สมุดชุมชนจึงเป็นคำตอบของ
แหล่งให้ความรู้อย่างเป็น
ระบบตามหลักวิชาการ ซึ่ง
ห้องสมุดชุมชนให้บริการ
หนังสือทุกประเภทตั้งแต่
พัฒนาการของเด็กเล็ก
เยาวชน ผู้สนใจเฉพาะด้าน
และมีบริการสื่อวารสาร
สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีความทันสมัยต่อโลก

ห้องสมุดชุมชนและศูนย์เรียนรู้
เทศบาลอากาศอำนวย ถึงแม้ว่า
จะยังมีหนังสือไม่มากเหมือนห้อง
สมุดตามเมืองใหญ่ๆ แต่ก็ดึงดูด
ความสนใจให้เด็กและเยาวชนมา
อ่าน ค้นคว้าหาความรู้ได้อยู่เสมอ
โดยเฉพาะในวันเสาร์และวัน
อาทิตย์

(3) ห้องอินเทอร์เน็ตชุมชน

เพื่อการเรียนรู้เท่าทันโลกของเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดน และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้าถึงเทคโนโลยี ซึ่งห้องบริการอินเทอร์เน็ตชุมชนเปิดบริการโดยไม่คิดมูลค่า และจัดบริการสืบค้นเฉพาะที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้

เทศบาลขนาดเล็กที่สามารถแก้ปัญหาเด็กติดเกมส์ได้โดยจัดอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตและให้บริการแก่เด็กและเยาวชน แต่พอเปิดให้บริการได้ไม่นาน มีผู้ใหญ่สนใจมาร่วมใช้บริการร่วมกับเด็กและเยาวชน ถึงแม้จะมีคอมพิวเตอร์เพียง 10 เครื่อง แต่ก็ถือได้ว่าให้บริการได้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นอย่างมาก

(4) ห้องวิชาการชุมชน

เพื่อการจัดประชุม
สัมมนา ฝึกอบรม กิจกรรม
กลุ่มพัฒนาความรู้ในชุมชน
และเป็นห้องถ่ายทอดความรู้
ต่างๆ ผ่านวีดิทัศน์ และ

โปรเจคเตอร์ ซึ่งจัดบริการแก่ชุมชนและบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก
นอกจากนี้ยังเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ เช่น สารคดี
ประวัติศาสตร์ต่างๆ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก เยาวชน และ
ประชาชนในชุมชนที่สนใจ จัดบริการทุกวันหยุด และวันสำคัญต่างๆ
ตลอดจนเป็นศูนย์บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา
สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมทางวิชาการของเทศบาล หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่มา
ฝึกอบรมให้กับชุมชนอาภาศอำนวย สามารถใช้ห้องวิชาการจัดไว้
บริการ มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา
ซึ่งมีโครงการฝึกอบรมมากมายที่มาใช้บริการในห้องนี้ ทั้งประชาชน
ทั่วไป พระภิกษุ เด็ก และเยาวชน

(5) ห้องเรียนรู้โลกอาชีพ

เพื่อการเผยแพร่ผลงาน กลุ่มอาชีพ การดำเนินงาน การรวมกลุ่ม และเป็นการเปิดโอกาสทางการตลาดของกลุ่มชาวบ้าน ซึ่งจัดบริการตัดผมสุภาพบุรุษและเสริมสวยสุขภาพสตรี การนวดสมุนไพรและสปา ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร นอกจากนี้พื้นที่รอบบริเวณศูนย์การเรียนรู้ชุมชนยังมีกลุ่มอาชีพที่มีที่ตั้งกลุ่มอยู่ในอาณาบริเวณศูนย์ฯ จะได้สัมผัสกับการทำงานกลุ่มอาชีพอย่างแท้จริง

ภายในศูนย์เรียนรู้มีห้องเรียนรู้โลกอาชีพที่หลากหลาย เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป โรงเพาะเห็ด การทอผ้า เมื่อเรียนรู้และทำสำเร็จแล้วได้นำแสดงและจำหน่ายที่ห้องแสดงสินค้าพื้นเมือง

สำหรับการนวดสมุนไพรและสปา ทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้จัดให้มีห้องนวดแผนโบราณ สำหรับเป็นการฝึกอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

นี่คือส่วนหนึ่งของการเรียนรู้โลกอาชีพที่อิสระ ทำได้เอง ไม่ต้องพึ่งทุนขนาดใหญ่ แต่พึ่งใจและร่างกายของตนเอง สามารถมาเรียนรู้การวาดแผนโบราณได้ที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

(6) ลานกิจกรรม

วัตถุประสงค์เพื่อการเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนให้มีการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ซึ่งมีบริการเครื่องเล่นสำหรับเด็ก และมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และสนุกสนานครบครัน ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และวันสำคัญต่างๆ

ลานกิจกรรมสำหรับเป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน มีทั้งการฝึกวาดรูป การฟังธรรม การเล่นดนตรี การเล่นเกมส์และ สันทนาการ โดยมีผู้ปกครองสนับสนุนการจัดกิจกรรมร่วมกันใน ลักษณะ 3 วัย คือ วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ และวัยผู้สูงอายุ

(7) ร้านค้าชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อ การเรียนรู้การดำเนินงาน เชิงธุรกิจร่วมกัน เพื่อการ พัฒนาก้าวไกล เป็นรูปแบบ ของสหกรณ์ชุมชน และ วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม [SMEs] ตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ตลอดจนเน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตจากชุมชนและดำเนินการ ตลาดร่วมกันของชุมชน ซึ่งร้านค้าชุมชนจัดบริการสินค้าราคาต้นทุนต่ำ เพื่อเป็นทางเลือกของผู้บริโภคในชุมชน และเป็นศูนย์จัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากชุมชน

นอกจากเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนทางด้านอาชีพและวิชาการอื่นๆ แล้ว ภายในศูนย์เรียนรู้ยังมีร้านค้าชุมชน ซึ่งดำเนินการโดยชุมชนในรูปแบบของสหกรณ์ จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภคที่จำเป็น และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ในการทำธุรกิจ จำหน่ายขนาดเล็กให้กับเยาวชน

นอกจากนี้ อาณาบริเวณรอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประกอบด้วย ศูนย์ฝึกกีฬามวยเทศบาลตำบลอากาศอำนวย กลุ่มสตรีสหกรณ์ทอผ้า โรงเพาะเห็ด บ้านจำลองวิถีชีวิตไทยัย เครื่องเล่นสำหรับเด็กและเครื่องออกกำลังกาย และในอนาคตองค์ประกอบที่สำคัญคือ ศูนย์สาธารณสุขท้องถิ่น (Local Clinic) เป็นการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานและสำนักงานกองสวัสดิการสังคม เพื่อเป็นหน่วยประสานและบริหารจัดการภายใต้หน่วยงานใหม่ที่มีชื่อว่า “ศูนย์บริการชุมชน เทศบาลตำบลอากาศอำนวย”

3. วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีพัฒนาการและปรับตัวให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2536 จนถึงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนในปี 2548 จากการรวบรวมข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มสามารถสรุปถึงวิธีการดำเนินการได้ดังนี้

(1) แนวคิดการบริหารจัดการ

ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดประกายการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ นายผาญ พวงเงิน ปลัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ที่ได้นำเสนอแนวคิดต่อนายกเทศมนตรี ซึ่งนายกเทศมนตรีได้ให้ความเห็นชอบและมีแนวคิดว่าจะดำเนินการใดๆ ควรที่จะให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนร่วมกับทางเทศบาล

การก่อตัวของแนวคิดการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นผลมาจากการพัฒนาศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองของเทศบาลที่พัฒนาและปรับปรุงมาตั้งแต่ พ.ศ.2544 (ที่ทำการปัจจุบันของศูนย์เรียนรู้ชุมชน) ซึ่งดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าใดนัก ประสพปัญหาทั้งระบบการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ไม่ค่อยมีผู้ซื้อสินค้า จึงมีความพยายามที่จะพัฒนาศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าให้เกิดประโยชน์มากที่สุด นายกเทศมนตรีได้มีแนวคิดสำคัญ คือ **“พัฒนาทรัพยากรและบุคลากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด”** ประกอบกับในช่วงปี 2545 เทศบาลตำบลอากาศอำนวยมีการปรับโครงสร้างองค์กรที่จะขยายงานจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาอีก 2 กอง คือ กองสวัสดิการสังคม และกองสาธารณสุข โดยจะให้หน่วยงานทั้ง 2 ไปตั้งสำนักงานที่ศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า จึงได้มีการปรับแนวคิดที่จะใช้ประโยชน์จากศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้า จากแนวคิดการลงทุนและแสวงหากำไรทางเศรษฐกิจมาเป็นการลงทุนทางสังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคม จึงได้ปรับและผสมผสานศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(2) การริเริ่มแบบมีส่วนร่วม

จากความคิดริเริ่มที่กำเนิดขึ้นภายในสำนักงานเทศบาลโดย ปลัดเทศบาลและพนักงานโดยความเห็นชอบของนายกเทศมนตรี ที่จะปรับศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ได้มีแนวคิดของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการแบบให้เกิดการยอมรับของชุมชนจึงได้มีการนำเสนอแนวคิดนี้ให้ชุมชนได้รับทราบเป็นการเปิดเผยแนวคิดภายในสู่ภายนอก (inside-out) ได้จัดให้มีเวทีประชาคม โดยเชิญผู้แทนชุมชนและคณะกรรมการชุมชนภายในเขตเทศบาลมาร่วมรับทราบแนวคิดและร่วมแสดงความคิดเห็น และนำแนวคิดและความต้องการของชุมชนมาปรับเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ ในลักษณะเป็นการนำความต้องการจากภายนอกเข้าสู่ภายในเทศบาล (outside-in) โดยมีผู้แทนชุมชนจากแต่ละชุมชนมาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนและร่วมกันค้นหาและกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานในลักษณะการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ (shared vision) จนได้เป้าหมายในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนร่วมกันในลักษณะเป็นวิสัยทัศน์ร่วมกันว่า “สร้างโอกาสและสรรหาทรัพยากรเพื่อมุ่งหน้าให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีสุข”

(3) การดำเนินการแบบบูรณาการ

เทศบาลตำบลอากาศอำนวยเป็นเทศบาลตำบลขนาดเล็ก ไม่มีงบประมาณจำนวนมากที่จะมาทุ่มเทให้การจัดกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้ชุมชนได้อย่างเต็มที่ แต่การดำเนินงานก็สามารถริเริ่มและพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 โดยเริ่มจากกิจกรรมเล็กๆ และบูรณาการงานและงบประมาณของกองต่างๆ ภายในสำนักงานเทศบาล

เองมาร่วมกันดำเนินกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ชุมชน อันประกอบด้วยงบประมาณและโครงการจากกองการศึกษา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการสังคม ทำให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนดำเนินงานมาได้อย่างต่อเนื่อง แนวคิดดังกล่าวนี้ ปลัดเทศบาลและพนักงานได้คิดแนวทางการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นการมองการทำงานอย่างเป็นระบบ (system thinking) โดยให้ภารกิจและกิจกรรมของทุกกองมาเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบภายใต้กระบวนการบริหารจัดการของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

(4) การใช้ทุนทางสังคม

การใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ที่นำเข้าไปในศูนย์เรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นบริการหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ใช้แนวคิดค้นหาทรัพยากรและทุนในท้องถิ่นนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยริเริ่มจากรากฐานทางวัฒนธรรมของชาวไทยโย้ย ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของอำเภออากาศอำนวย กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการโดยใช้ทุนทางสังคมในท้องถิ่น ได้แก่ การจัดห้องแสดงวัฒนธรรมไทยโย้ยโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และใช้ผู้รู้ในท้องถิ่นเป็นคนจัดการ คือ อติตกำนัน (นายอุทรณ์ โยแก้ว) ได้รับการจ้างจากเทศบาลให้จัดการในส่วนนี้ การสอนศิลปะวาดรูปได้ใช้ผู้รู้ในท้องถิ่นซึ่งเป็นคนพิการได้รับการจ้างเป็นครูวิทยากรสอนศิลปะให้กับเด็กและเยาวชน รวมไปถึงกิจกรรมการเรียนรู้อาชีพอื่นๆ ได้ใช้บุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วเป็นวิทยากรหลักๆ เช่น การเพาะเห็ด การเย็บผ้า การเล่นดนตรี และการชกมวย เป็นต้น

(5) การสร้างภาคีเครือข่ายกับองค์กรภายนอก

ทั้งในลักษณะการดึงแหล่งทุนสนับสนุนกิจกรรม และเป็นเครือข่ายดำเนินกิจกรรมให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่ได้ประโยชน์ร่วมกันมา จัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น ความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การ Unicef สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เครือข่ายสร้างสรรค์เมืองสกล กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการได้แก่

- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ต้นแบบโครงการคาราวานเสริมสร้างเด็กของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สร้างภาคีเครือข่ายพัฒนาทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายสร้างสรรค์เมืองสกล องค์กรระหว่างประเทศ เช่น Unicef เป็นต้น
- จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย เป็นสภาเด็กและเยาวชนในระดับเทศบาลที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชน
- จัดกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว เช่น ค่ายต้นกล้าคนดีศรีอากาศฯ โครงการบูรณาการสร้างบทบาทและพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน โครงการโรงเรียนเทศบาลประสานใจ ให้ปัญญา พัฒนาทักษะชีวิต เป็นต้น
- การประยุกต์ฐานกิจกรรมของเทคโนโลยีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ในด้านงานบูรณาการงานสุขภาพจิต

และจิตเวชโดยเครือข่ายผู้ชุมชน โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
เป็นฐานกิจกรรมที่ 1 การจัดการกับอารมณ์ และฐาน
กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมให้เกิดสุข

- สร้างวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและทีมงานสภาเด็กและเยาวชน ด้วยการฝึกเป็นวิทยากรกระบวนการ (Training of Trainer) ในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน
- จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองเด็ก ระดับเทศบาลตามพรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 โดยนำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นศูนย์ประสานงาน รับแจ้ง เฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาเด็กในท้องถิ่น
- ศูนย์กลางการศึกษาดูงาน ของทุกหน่วยงานในการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์และแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน วัฒนธรรมท้องถิ่นและการส่งเสริมอาชีพ

4. ปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จ

การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวยประสบความสำเร็จ มีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ได้นำมาสังเคราะห์สรุปให้เห็นถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการทำงาน ได้แก่

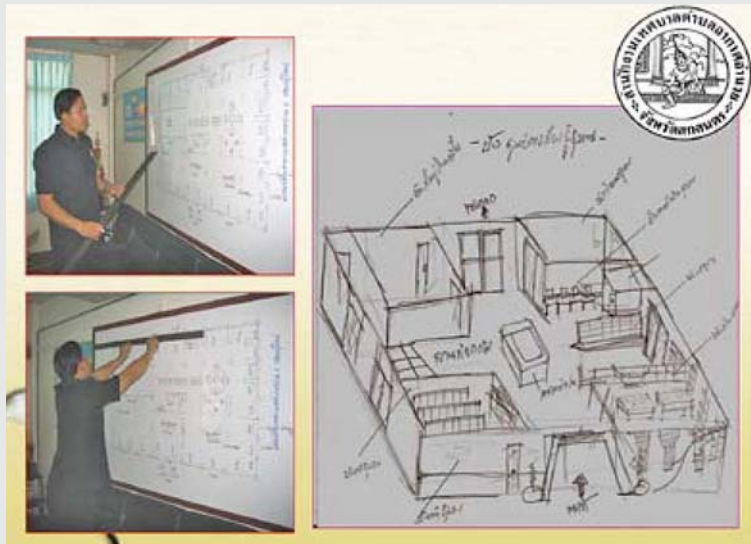
- (1) การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนตั้งแต่ขั้นเริ่มคิดริเริ่ม เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิสัยทัศน์(shared vision) เพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกัน ทำให้ชุมชนเกิดการยอมรับและร่วมมือกับทางเทศบาล

การประชุมประชาคม

การทำงานของเทศบาลกับชุมชนจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแชร์ทัศนคติร่วมกัน มีการประชุมประชาคมในทุกเรื่องที่ต้องการสื่อสารในชุมชนเข้าใจและยอมรับ การสื่อสารทำความเข้าใจกับชุมชนถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล

- (2) พนักงานเทศบาล ที่ประกอบด้วยปลัดเทศบาลเป็นผู้นำริเริ่มที่สำคัญ สามารถสื่อสารและถ่ายทอดแนวคิดการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้กับพนักงานเทศบาลคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี จนสามารถสร้างทีมงานและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของทีมงาน (team learning) จนทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดี

ปลัดเทศบาลและทีมงานมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ลงมือเขียนแบบแปลนเองและนำเสนอนายกเทศมนตรี พุดคุยสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึง 3 ครั้ง ก่อนที่ผู้บริหารจะเห็นชอบให้ดำเนินการ

- a. การบริหารงบประมาณแบบบูรณาการ เนื่องจากเป็นเทศบาลขนาดเล็ก มีงบประมาณจำกัดมองภาพการทำงานอย่างเป็นระบบ ให้ผลผลิตของแต่ละหน่วยงานภายในสำนักงานเทศบาลกลายมาเป็นผลผลิตของศูนย์เรียนรู้ชุมชน การจัดรูปแบบการบริหารงานแบบนี้ ถือได้ว่าเป็นการคิดเชิงระบบ (system thinking) ของคณะผู้บริหาร
- b. อาศัยภูมิปัญญาและองค์ความรู้ท้องถิ่นเป็นตัวองค์ความรู้ที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นภายในศูนย์เรียนรู้ชุมชน

- c. ใช้ทุนทางสังคมในท้องถิ่นเป็นทรัพยากรหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยอาศัยผู้รู้ภายในท้องถิ่นเป็นวิทยากรและครูฝึกในหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ
- d. ความผูกพันในท้องถิ่นของพนักงานเทศบาลรวมทั้งการมีจิตอาสาและสำนักบริการของเทศบาลและคนในชุมชน ที่มีเป้าหมายร่วมและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้มีความเป็นรูปธรรมจนได้รับการยอมรับจากองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ที่มาดูงานปีละหลายหน่วยงาน
- e. นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ของเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ที่คณะผู้บริหาร (นายกเทศมนตรี) มีประสบการณ์เคยเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมาก่อนได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จึงสามารถสื่อสารเข้าใจแนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานเทศบาล
- f. การทำงานโดยยึดหลักแสวงหาภาคีหุ้นส่วนทั้งในท้องถิ่นและภูมิภาค ร่วมกันจัดกิจกรรมซึ่งได้ประโยชน์กันทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้ศูนย์เรียนรู้ชุมชนมีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.2 ปัจจัยแวดล้อม

ปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวยประสบความสำเร็จ คือ ภูมินิเวศน์ วัฒนธรรม ความหลากหลายของชาติพันธุ์ ภูมิปัญญา/องค์ความรู้ ตลอดจนกระแสของเทคโนโลยีและโลกาภิวัตน์

5. องค์ความรู้จากการถอดบทเรียน

จากการวิเคราะห์ถอดบทเรียนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ขึ้นมาได้ดังนี้

5.1 ด้านหลักการ

- (1) เทศบาลตำบลอากาศอำนวยมีการปรับตัวและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง พิจารณาได้จากการจัดตั้งศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าซึ่งไม่ประสบผลสำเร็จ ได้พัฒนาปรับปรุงขึ้นเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนของเทศบาล
- (2) เทศบาลอากาศอำนวยมีความเข้าใจในศักยภาพทางงบประมาณของเทศบาลที่มีงบประมาณน้อย จึงริเริ่มดำเนินกิจกรรมที่ใช้งบประมาณน้อย และไม่มองภาพเป้าหมายที่ดำเนินการในกิจกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณมาก
- (3) การริเริ่มดำเนินการและการดำเนินการใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนค้นหาและแบ่งปันแนวคิดและวิสัยทัศน์ (shared vision) ร่วมกันระหว่างเทศบาลกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือและได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น

5.2 ด้านการจัดการ

- (1) เทศบาลตำบลอากาศอำนวยดำเนินการโดยอาศัยทุนทางสังคมในท้องถิ่นมาเป็นทั้งทรัพยากรและปัจจัยการจัดการ เช่น การใช้ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นบุคลากร และใช้ความรู้ในท้องถิ่นเป็นหลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้ เป็นการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และระดมทุนทางสังคมในท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการจัดการ
- (2) การบริหารงบประมาณและการพัฒนาโครงการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการคิดที่เป็นระบบ (system thinking) ที่ให้ทุกกองของเทศบาลมาดำเนินกิจกรรมที่เป็นการสร้างการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้
- (3) พนักงานเทศบาลที่ทำหน้าที่ภายในศูนย์มีการทำงานแบบเรียนรู้ร่วมกัน (team learning) ปลัดเทศบาลผู้เป็นบุคลากรหลักสามารถสื่อสารถ่ายทอดแนวคิด และสร้างทีมงานที่จะเรียนรู้และพัฒนาการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- (4) การดำเนินกิจกรรมภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ เทศบาลตำบลอากาศอำนวยได้แสวงหาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้ต่อเนื่อง โดยร่วมเป็นภาคีกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีงบประมาณมาดำเนินกิจกรรม โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ เด็ก เยาวชน และประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ทำให้เกิดการทำงานแบบภาคีหุ้นส่วนที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน

- (5) เทศบาลตำบลอากาศอำนวยมียุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้ทั้งกลุ่มเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ เป็นเป้าหมายเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนโดยมีผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรม

5.3 คำนนโยบาย

การดำเนินกิจกรรมยึดหลักการจัดการแบบสหกิจและสหวิทยาการ ไม่ได้เป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งทางศิลปะ วัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการอาชีพ ผสมผสานเข้าไว้ด้วยกัน จึงตอบสนองกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี ซึ่งทางผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ได้กำหนดเอาไว้ในนโยบายการบริหารและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นประจำทุกปี โดยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นแม้จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กก็ตาม นอกเหนือจากการพัฒนาทางกายภาพหรือโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ยังสามารถพัฒนาด้านสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนรู้ไปพร้อมกันได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพด้านงบประมาณ

6. ข้อเสนอแนะในการนำความรู้ไปใช้

ในการนำความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนของศูนย์เรียนรู้ชุมชน เทศบาลตำบลอากาศอำนวยไปใช้ให้เกิดผล มีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

- (1) เทศบาลขนาดเล็กที่เปลี่ยนสถานะมาจากสุขาภิบาล โดยทั่วไปจะมีงบประมาณน้อย การริเริ่มกิจกรรมควรเริ่มจากความเป็นไปได้มากกว่าภาพจินตนาการขนาดใหญ่
- (2) ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ควรศึกษาถึงบริบทของพื้นที่ว่ามีทุนทางสังคมอยู่มากน้อยเพียงใด เช่น ความโดดเด่นหรือความมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับความสำเร็จจากการประกอบอาชีพ รวมทั้งบุคคลที่เป็นคลังสมองที่มีจิตสาธารณะ ทุนทางสังคมเหล่านี้ควรรวบรวมมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน มองหาทุนทางสังคมให้มากกว่ามองหาทุนทางเศรษฐกิจหรือเงินงบประมาณ
- (3) การดำเนินกิจกรรมใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรละเลยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จะต้องมีการสื่อสารสาธารณะ การแบ่งปันแนวคิดและวิสัยทัศน์ (Shared vision) กับชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินการ รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- (4) นอกจากการสื่อสารกับชุมชนแล้ว ปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ การมีวิสัยทัศน์เดียวกันของพนักงาน ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ทุกคนจะต้องรู้เป้าหมายปลายทางของศูนย์เรียนรู้และรู้เส้นทางที่จะเดินไปสู่เป้าหมายนั้น จึงต้องมีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม

- (5) เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและเคลื่อนไหวยืดหยุ่นอย่างต่อเนื่อง ควรที่จะมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยถือว่าเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกันและได้ผลงานร่วมกัน
- (6) รูปแบบการบริหารจัดการของเทศบาลขนาดเล็ก หากต่างฝ่ายหรือกองจัดทำโครงการแบบแยกส่วนอิสระจากกัน จะทำให้มีพลังในการทำงานน้อยลง ควรใช้หลักในการรวมพลังกันทำงานโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ทำกิจกรรมต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ของศูนย์เรียนรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการก็ยังคงอยู่ในขอบเขตภาระงานของฝ่ายหรือกองนั้นๆ
- (7) เพื่อให้การดำเนินงานได้รับการสนับสนุนในทางนโยบาย ทั้งฝ่ายพนักงานประจำและฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกตั้ง จะต้องมีความเข้าใจตรงกันในสิ่งที่จะทำ ไม่ว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายริเริ่มก่อนก็ตามจะต้องสื่อสารจนเกิดความเข้าใจ และเต็มใจที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

คู่มือบริหารศูนย์การเรียนรู้
สู่ความเป็นเลิศ

เกล็ดไม่ลับ...สู่ความสำเร็จ

อุทยานการเรียนรู้เมืองนครศรีธรรมราช

สังกัด	งบประมาณก่อตั้ง (อาคารและ การตกแต่งภายใน)	งบดำเนินการล่าสุด*	กำลังคน
เทศบาลนคร	30 ล้านบาท	4 ล้านบาท	10-12 คน

* การจัดสรรงบประมาณ

- (1) เงินเดือน ร้อยละ 40
- (2) ค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 10
- (3) ค่าจัดกิจกรรม/โครงการ ร้อยละ 50

อุทยานการเรียนรู้เทศบาลนครพิษณุโลก

สังกัด	งบประมาณก่อตั้ง (อาคารและ การตกแต่งภายใน)	งบดำเนินการล่าสุด*	กำลังคน
เทศบาลนคร	32 ล้านบาท	1 ล้านบาท	20 คน

* การจัดสรรงบประมาณ

- (1) ค่าซื้อหนังสือสำหรับหอสมุดร้อยละ 40
- (2) ค่าจัดกิจกรรม/โครงการ ร้อยละ 30
- (3) ค่าฝึกอบรมพนักงาน โครงการนอกแผนงาน
และโครงการอื่นๆ ร้อยละ 30

** ค่าจ้าง เงินเดือน และค่าสาธารณูปโภคของพนักงานมาจาก งบประมาณของสำนักการศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

สังกัด	งบประมาณก่อตั้ง (อาคารและ การตกแต่งภายใน)	งบดำเนินการล่าสุด*	กำลังคน
เทศบาลตำบล	3.5 ล้านบาท	8 แสนบาท	9 คน

* การบริหารงบประมาณและกำลังคนขึ้นกับกองการศึกษา
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองสวัสดิการสังคม
แบบบูรณาการถูกต้องตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

